

LETNO POROČILO

DRUŽBE HRAM HOLDING, FINANČNA DRUŽBA, D.D., VILHARJEVA 29, LJUBLJANA

IN

SKUPINE HRAM HOLDING

ZA POSLOVNO LETO 2008

Povzetek s poudarki

Kratka uvodna prestavitev

Za družbo Hram Holding, finančna družba, d.d., Vilharjeva 29, Ljubljana, kot pravno naslednico pooblaščene investicijske družbo Setev, d.d., Vilharjeva 29, Ljubljana, je leto 2008 že trinajsto poslovno leto in hkrati peto, v katerem je poslovala kot redna delniška družba, organizirana kot holding.

Celotna dejavnost družbe je usmerjena v upravljanje premoženja, ki konec leta računovodsko predstavlja 27,73 mio EUR.

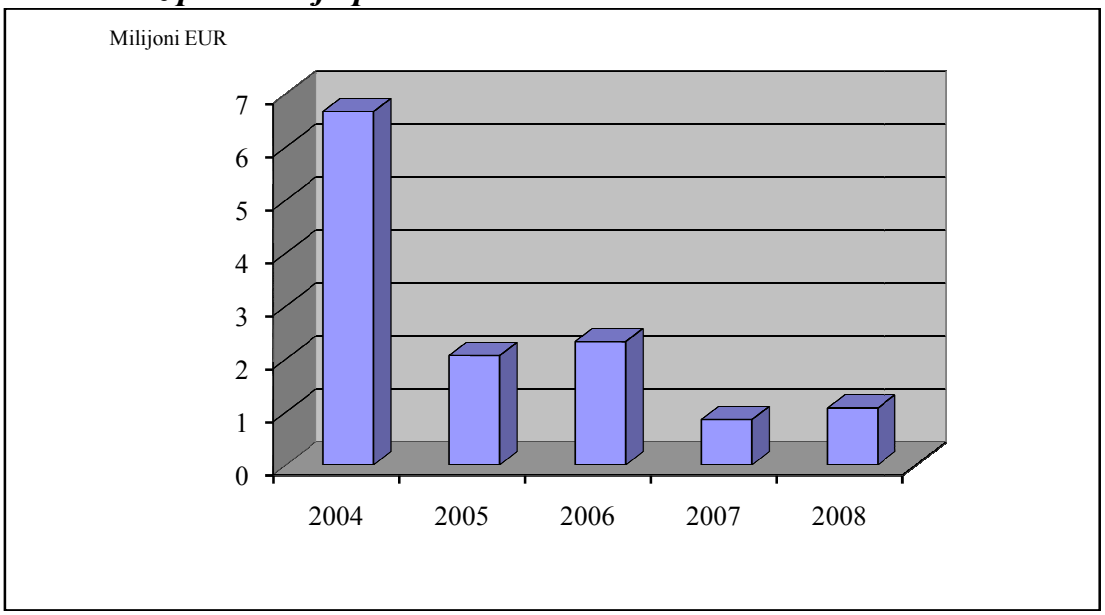
Čista izguba poslovnega leta 2008 je znašala 168.642,64 EUR.

Iz poslovanja Hram Holding, d.d. v letu 2008

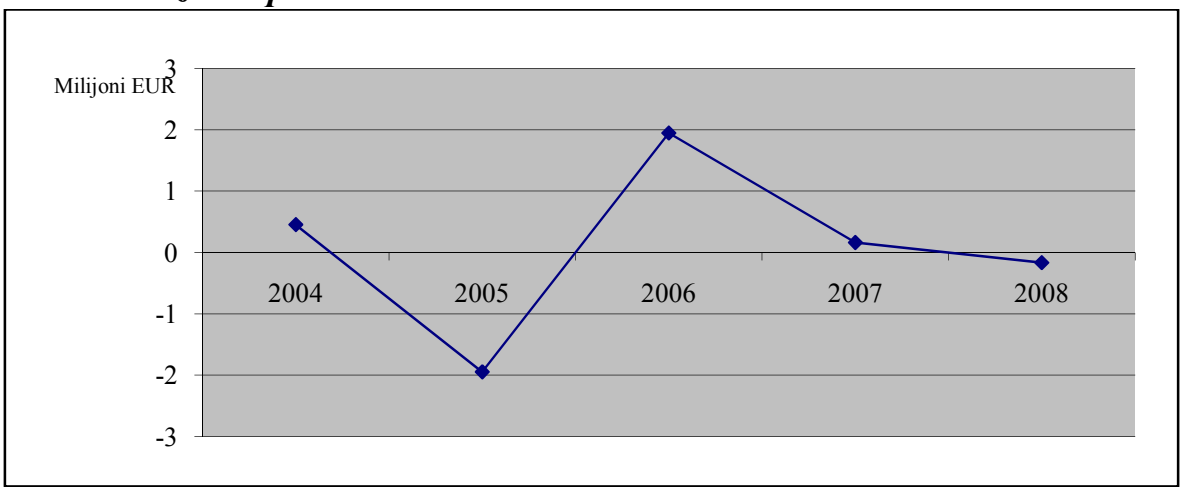
Nominalna vrednost delnice je bila od leta 2004 do 31.12.2006 enaka 1.000,00 SIT (4,173 EUR) . Po spremembi nacionalne valute s 01.01.2007, so delnice postale kosovne.

	leto 2004	leto 2005	leto 2006	leto 2007	leto 2008
Čisti prihodki (1000 EUR)	6.665,8	2.063,9	2.326,8	855,3	1.071,9
Poslovni izid (1000 EUR)	455,3	-1.946,3	1.946,5	160,7	-168,4
Knjigovodska vrednost delnice	5,63	5,56	5,47	5,80	5,14
Dividenda na delnico	0	0	0	0	0
Bilančna vsota (mio EUR)	24,54	24,16	24,11	31,17	27,73
Tržna vrednost delnice	1,50	2,26	2,96	3,72	2,75

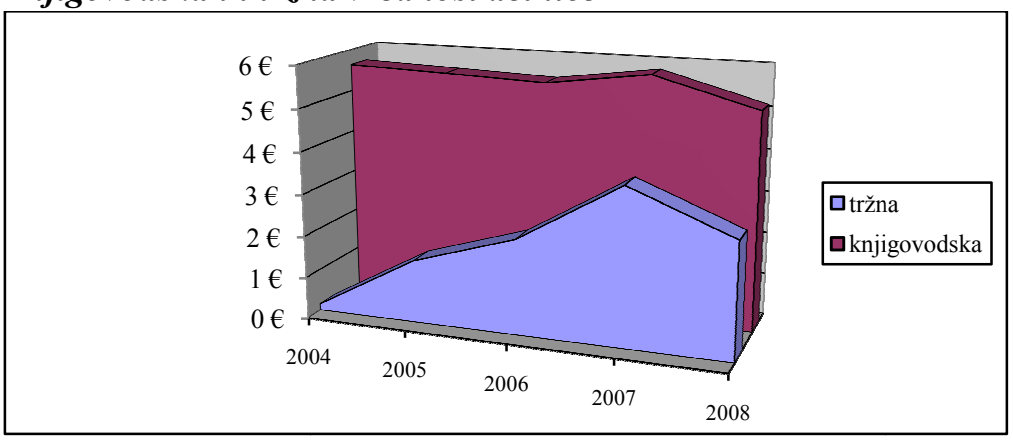
Prihodki iz poslovanja po letih

Poslovni rezultat po letih

Knjigovodska in tržna vrednost delnice

Vsebina

Povzetek s poudarki 2
Kratka uvodna prestavitev 2
Iz poslovanja Hram Holding, d.d. v letu 2008 2
Prihodki iz poslovanja po letih 3
Poslovni rezultat po letih 3
Knjigovodska in tržna vrednost delnice 3
Vsebina 4
1 Poslovno poročilo 5
1.1 Predstavitev podjetja 5
1.2 Pismo uprave 7
1.3 Gospodarska gibanja v letu 2008 8
1.4 Upravljanje naložb iz portfelja 9
1.5 Analiza poslovanja 10
1.5.1 Vsebinska pojasnila k bilanci stanja 10
1.5.2 Vsebinska pojasnila k izkazu poslovnega izida 16
1.5.3 Ključni podatki in kazalniki poslovanja 21
1.6 Zaposleni 22
1.7 Delničarji 22
1.8 Naložbe 23
1.9 Sodni postopki 24
1.10 Načrti 24
1.11 Pomembnejši dogodki po datumu bilance stanja 25
2 Računovodsko poročilo 26
2.1 Bilanca stanja na dan 31.12.2008 (v EUR) 26
2.2 Izkaz poslovnega izida za leto 2008 (v EUR) - različica 2 28
2.3 Izkaz denarnega toka od 1.1. do 31.12.2008 (v EUR) - različica 2 29
2.4 Izkaz gibanja kapitala 1.1. do 31.12. 2008 (razl. 2) 30
2.4.1 Izkaz gibanja kapitala 1.1. do 31.12. 2007 (razl. 2) 31
2.5 Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev 32
2.6 Razčlenitve in pojasnila k računovodskim izkazom 38
2.6.1 Bilanca stanja 38
2.6.2 Izkaz poslovnega izida 41
2.7 Izjava poslovodstva 44
2.8 Poročilo neodvisnega revizorja 45
KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI 46

1 Poslovno poročilo

1.1 Predstavitev podjetja

HRAM HOLDING, finančna družba, d.d., Vilharjeva 29, Ljubljana, je vpisana v sodni register pod številko registrskega vložka 1/26040/00 pri Okrožnem sodišču v Ljubljani, št. SRG 2003/08552, z dne 9. januarja 2004.

Skrajšana firma glasi:	Hram Holding d.d..
Pravna oblika:	delniška družba.
Matična številka družbe je	5859298.
Davčna številka družbe je	74614690.
Glavna dejavnost družbe je	*64.200 Dejavnost holdingov*.

Nominalna vrednost delnice je bila do 31.12.2006 enaka 1.000,00 SIT (4,173 EUR), po spremembi nacionalne valute s 01.01.2007, pa so delnice postale kosovne. Osnovni kapital znaša 18.138.319,98 EUR in je razdeljen na 4.346.667 navadnih imenskih kosovnih delnic istega razreda, oznake ST1R.

Organi družbe so:

- skupščina
- nadzorni svet
- uprava

Članom nadzornega sveta je dne 31.08.2008 potekel mandat. Na skupščini dne 28.08.2008 so bili na predlog nadzornega sveta s tem dnem za nove člane nadzornega sveta ponovno izvoljeni za dobo štirih let:

- g. Matej Kovač (predsednik),
- g. Aleš Jesih,
- g. Tomaž Adamič.

Upravo družbe je v letu 2008 predstavljal direktor Sašo Tanko, univ. dipl. ekon., ki je zastopal družbo neomejeno, razen pri naslednjih poslih oz. odločitvah, za katere je bilo potrebno soglasje nadzornega sveta:

- sklepanje pravnih poslov v vrednosti nad 2,5% vrednosti osnovnega kapitala,
- najemanje kreditov v vrednosti nad 1,5% vrednosti osnovnega kapitala,
- izplačilo vmesnih dividend,
- imenovanje prokurista.

Skladno s sklepom nadzornega sveta z dne 22.12.2008, je bil za predsednika uprave družbe Hram Holding, d.d., Ljubljana, z dnem 01.01.2009 imenovan g. Jaroslav Žontar, rojen 15.02.1966, stanujoč Bratovševa ploščad 19, Ljubljana, za dobo pet let.
Dotedanji direktor družbe g. Sašo Tanko je bil z dnem 01.01.2009 imenovan za člana uprave družbe za dobo pet let.
Uprava potrebuje predhodno soglasje nadzornega sveta pri opravljanju naslednjih poslovodnih dejanj:

- sklepanje pravnih poslov v vrednosti nad štiri milijone evrov
- izplačilo vmesnih dividend,
- imenovanje prokurista.

Pri sklepanju pravnih poslov, ki presegajo znesek en milijon evrov, zastopata družbo vsaj dva člana uprave.

Na zadnji trgovalni dan leta 2008 je bil enotni borzni tečaj delnice Hram Holdinga 2,75 EUR.

Družba Hram Holding, d.d., Ljubljana je davčni zavezanec po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb.

Družba spoštuje in posluje usklajeno s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb, ki so ga oblikovali Ljubljanska borza, d.d., Združenje Manager in Združenje članov nadzornih svetov.

1.2 Pismo uprave

Spoštovani delničarji in partnerji!

Za nami je poslovno leto 2008, ki je bilo za svetovno gospodarstvo eno najbolj dinamičnih v zadnjem desetletju**.**

Leto, ki bo zaradi finančne negotovosti in začetka globalne gospodarske krize za zmeraj zaznamovano v zgodovini svetovne ekonomije. Posledice, kot so padec borznih indeksov in izguba zaupanja vlagateljev v obstoječ finančni sistem, so se iz ZDA hitro razširile na vse svetovne trge. Visok padec indeksov beležimo tudi na slovenskem trgu.

Kriza se je z 6 do 9 mesečno zamudo preselila tudi v realni sektor, vse svetovne ekonomije beležijo padce BDP. Zelo se je zaostril tudi dostop do finančnih trgov in likvidnost realnega gospodarstva, posledice bodo vidne v naslednjih mesecih.

Zaostrene razmere na trgu od nas zahtevajo večjo dinamičnost pri spremljanju razmer na trgih, kar vpliva na odločanje pri upravljanju strateških in portfeljskih naložb. Družba aktivno izvaja naložbeno politiko v skladu s poslovnim načrtom s ciljem optimiziranje donosov in obvladovanje tveganj.

Dobro zastavljena in izvajana strategija vlaganja pomenijo čvrst temelj ohranjanja in nadgradnje konkurenčnosti. Ekonomsko situacijo spremljamo in jo bomo spreminjali v priložnosti.
Nadzorni svet družbe se v letu redno sestajal in tekoče spremljal tako poslovanje holdinga, kot tudi uspešnost poslovanja podjetij, ki za holding predstavljajo pomembnejše naložbe.

Delničarjem in poslovnim partnerjem se zahvaljujemo za izkazano zaupanje v letu 2008.

Ljubljana, marec 2009

Sašo Tanko
Član uprave

Jaroslav Žontar
Predsednik uprave

1.3 Gospodarska gibanja v letu 2008

Začetek leta 2008 je zaznamovalo veliko nihanje obrestnih mer Euribor, zaradi likvidnostnih težav na finančnih trgih pa so se zelo spreminjali tudi pribitki. Obrestne marže so se povečale, pojavile so se tudi omejitve do dostopnosti finančnih virov, banke so znižale svojo kreditno dejavnost, kar je zelo zaostrilo likvidnost tudi v realnem gospodarstvu. Tveganje refinanciranja obstoječih finančnih virov oz. nedostopnost dodatnih virov še dodatno negativno vplivata na realno povpraševanje. Ohlajanje realnega gospodarstva, kot posledica prej navedenih vplivov in negotovih pričakovanj (nižji nivo investicij in bolj previdna poraba končnih potrošnikov) ekonomsko dinamiko še bolj zaostrujeta.

Borze, kot nekakšni napovedovalci ekonomske prihodnosti, beležijo v leto 2008 izredno visoke padce:

- Slovenski borzni indeks - SBI 20 je v obdobju od 01.01.2008 do 31.12.2008 padel za celih 67,49 % in je konec leta znašal 3.695,72 točk,
- Dow Jones (osrednji ameriški indeks) je v letu 2008 padel za 33,37 % in je konec leta znašal 8.777,36 točk,
- Dax (osrednji nemški indeks) je v letu 2008 padel za 40,37 % in je konec leta znašal 4.810,20 točk.

Vlade in centralne banke vodilnih ekonomij so v letu 2008 sprejele celo vrsto ukrepov, ki naj bi stabilizirali razmere v gospodarstvu in povrnili zaupanje v finančni sistem.

Učinki globalne finančne krize so vplivali na Slovenijo z zamikom in postopoma. Po prvih ocenah je Slovenija beležila manjšo gospodarsko rast (4,1 %) kot v letu 2007 (6,8 %). Padec rasti je predvsem posledica hitrega zmanjševanja gospodarskih aktivnosti v drugi polovici leta in še posebej v zadnjem četrtletju. Zabeležili smo visok padec izvoza blaga in obsega industrijske proizvodnje v predelovalnih dejavnostih. Nivo povprečne letne inflacije je bil v letu 2008 na nivoju 5,7 %. V drugi polovici leta beležimo padec inflacijskih pritiskov (v prvi polovici leta smo bili priča izredni visoki rasti cen hrane in goriv), decembra 2008 je medletna inflacija znašala 2,1 %. Statistika beleži tudi visoko rast nezaposlenosti, ki je konec leta presegla nivo 70.000 brezposelnih. Negativni trendi pa se bodo nadaljevali tudi v letu 2009. Slovenija izvozi preko 70 % BDP, naše največje gospodarske partnerice pa napovedujejo dodatno krčenje ekonomskih aktivnosti.

1.4 Upravljanje naložb iz portfelja

Konec leta 2008 je bilo v portfelju Hram Holdinga, d.d., skupno naložb v 32 različnih podjetij. Od teh je bilo 22% dolgoročnih naložb v skupini. V nekaterih od teh so se tudi v letu 2008 povečevali lastninski deleži (Alpemetal, Napredek Bistrica, Unit-as nepremičnine, Unitex, Žima nepremičnine, En Plus). Ostale naložbe v podjetja so portfeljskega značaja, oziroma so namenjene za nadaljnjo odprodajo, naložba v delnice družbe Litostroj Holding, d.d., Ljubljana pa je v bistvu odpisana, saj je podjetje v stečaju.

Večja sprememba v portfelju družbe v letu 2008 je povečanje naložbe v družbo En plus, d.o.o., Ljubljana (skladno z zavezo z dne 30.10.2007 je bila v letu 2008, s strani Hram Holdinga, v celoti izvršena dokapitalizacija družbe En Plus, d.o.o., Ljubljana v višini 2 mio EUR).

Hkrati je družba v letu 2008 odprodala določene tržne vrednostne papirje doma in v tujini.

1.5 Analiza poslovanja

Na tem mestu je prikazana analiza finančnih in računovodskih podatkov leta 2008 v primerjavi z letom poprej ter njihova vsebinska razlaga.
Predstavljeni so skrajšani računovodski izkazi z indeksi in strukturnimi primerjavami, gibanje ključnih postavk iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida ter kazalniki poslovanja.

1.5.1 Vsebinska pojasnila k bilanci stanja

(v EUR)

	31.12.2008	%	31.12.2007	%	INDEKS
SREDSTVA	**27.730.402,94**	**100,00%**	**31.173.860,89**	**100,00%**	**88,95**
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	**22.474.397,22**	**81,05%**	**19.949.816,78**	**64,00%**	**112,65**
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**	
II. Opredmetena osnovna sredstva	**4.294,96**	**0,02%**	**5.053,03**	**0,02%**	**85,00**
3. Druge naprave in oprema	4.294,96	0,02%	5.053,03	0,02%	85,00
III. Naložbene nepremičnine	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**	
IV. Dolgoročne finančne naložbe	**20.240.268,88**	**72,99%**	**17.869.469,68**	**57,32%**	**113,27**
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	20.240.268,88	**72,99%**	**17.869.469,68**	**57,32%**	**113,27**
a) Delnice in deleži v družbah v skupini	20.240.268,88	72,99%	17.869.469,68	57,32%	113,27
V. Dolgoročne poslovne terjatve	**740.677,40**	**2,67%**	**700.034,40**	**2,25%**	**105,81**
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	740.677,40	2,67%	700.034,40	2,25%	105,81
VI. Odložene terjatve za davek	**1.489.155,98**	**5,37%**	**1.375.259,67**	**4,41%**	**108,28**
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	**5.256.005,72**	**18,95%**	**11.224.044,11**	**36,00%**	**46,83**
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	**0,00**	0,00%	**0,00**	0,00%	
II. Zaloge	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**	
III. Kratkoročne finančne naložbe	**5.177.070,52**	**18,67%**	**10.711.598,77**	**34,36%**	**48,33**
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	3.008.787,51	10,85%	7.244.020,58	23,24%	41,53
b) Druge delnice in deleži	3.008.787,51	10,85%	7.244.020,58	23,24%	41,53
2. Kratkoročna posojila	2.168.283,01	7,82%	3.467.578,19	11,12%	62,53
a) Kratkoročna posojila družbam v skupini	1.541.907,65	5,56%	3.014.535,82	9,67%	51,15
b) Kratkoročna posojila drugim	626.375,36	2,26%	453.042,37	1,45%	138,26
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	**72.862,46**	**0,26%**	**511.489,44**	**1,64%**	**14,25**
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	68.832,00	0,25%	68.832,00	0,22%	100,00
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	4.030,46	0,01%	442.657,44	1,42%	0,91
V. Denarna sredstva	**6.072,74**	**0,02%**	**955,90**	**0,00%**	**635,29**
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**	

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	27.730.402,94	100,00%	31.173.860,89	100,00%	88,95
A. KAPITAL	**22.351.180,05**	**80,60%**	**25.190.234,92**	**80,81%**	**88,73**
I. Vpoklicani kapital	**18.138.319,98**	**65,41%**	**18.138.319,98**	**58,18%**	**100,00**
1. Osnovni kapital	18.138.319,98	65,41%	18.138.319,98	58,18%	100,00
II. Kapitalske rezerve	**4.643.344,40**	**16,74%**	**4.643.344,40**	**14,89%**	**100,00**
III. Rezerve iz dobička	**455.233,92**	**1,64%**	**455.233,92**	**1,46%**	**100,00**
1. Zakonske rezerve	22.761,70	0,08%	22.761,70	0,07%	100,00
5. Druge rezerve iz dobička	432.472,22	1,56%	432.472,22	1,39%	100,00
IV. Presežek iz prevrednotenja	**-428.048,99**	**-1,54%**	**2.224.394,79**	**7,14%**	**-19,24**
V. Preneseni čisti poslovni izid	**-289.026,62**	**-1,04%**	**-271.058,17**	**-0,87%**	**106,63**
VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta	**-168.642,64**	**-0,61%**	**0,00**	**0,00%**	
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**	
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	**1.778,42**	**0,01%**	**634.455,88**	**2,04%**	**0,28**
I. Dolgoročne finančne obveznosti	**378,57**	**0,00%**	**378,57**	**0,00%**	**100,00**
4. Druge dolgoročne finančne obveznosti	378,57	0,00%	378,57	0,00%	100,00
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**	
III. Odložene obveznosti za davek	**1.399,85**	**0,01%**	**634.077,31**	**2,03%**	**0,22**
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	**5.377.444,47**	**19,39%**	**5.349.170,09**	**17,16%**	**100,53**
I. Obveznosti vključene v skupine za odtujitev	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**	
II. Kratkoročne finančne obveznosti	**5.338.042,46**	**19,25%**	**5.315.420,67**	**17,05%**	
1. Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini	621.119,08	2,24%	1.308.687,21	4,20%	47,46
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	4.660.127,39	16,81%	4.006.733,46	12,85%	116,31
4. Druge kratkoročne finančne obveznosti	56.795,99	0,20%	0,00	0,00%	
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	**39.402,01**	**0,14%**	**33.749,42**	**0,11%**	**116,75**
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	14.064,87	0,05%	14.177,18	0,05%	99,21
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	25.337,14	0,09%	19.572,24	0,06%	129,45
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**	

Bilanca stanja na dan 31.12.2008 izkazuje vrednost **sredstev** v višini **27,73 mio EUR**, ki so za 11,05% nižja kot leto poprej.

Njihov največji del, v višini **22,47 mio EUR**, so **dolgoročna sredstva**, med katerimi največ odpade na **dolgoročne finančne naložbe**, kamor spadajo naložbe v **delnice in deleže podjetij v skupini**, v skupni višini **20,24 mio EUR.** Skupino sestavljajo naslednja podjetja:

- Alpemetal, d.o.o., Ljubljana,
- Unitex, d.d., Ljubljana,
- Tabor, d.d., Ljubljana,
- Napredek Bistrica, d.d., Ljubljana,
- Avtomerkur, d.d., Ljubljana,
- En Plus, d.o.o., Ljubljana
- Unit-as nepremičnine, d.d., Ljubljana in
- Žima nepremičnine, d.d., Ljubljana.

Med **dolgoročne poslovne terjatve** je uvrščen dolgoročni del kupnine za odprodan paket delnic Tiskarne Ljubljana (Impress), d.d..
Odložene terjatve za davek predstavljajo 21% akumulirane davčne izgube podjetja in davčno nepriznane slabitev naložb.

V primerjavi z letom 2007 dolgoročne finančne naložbe strukturno in vrednostno konec leta 2008 predstavljajo večje vrednosti, predvsem zaradi dokapitalizacije družbe En Plus, d.o.o., Ljubljana.

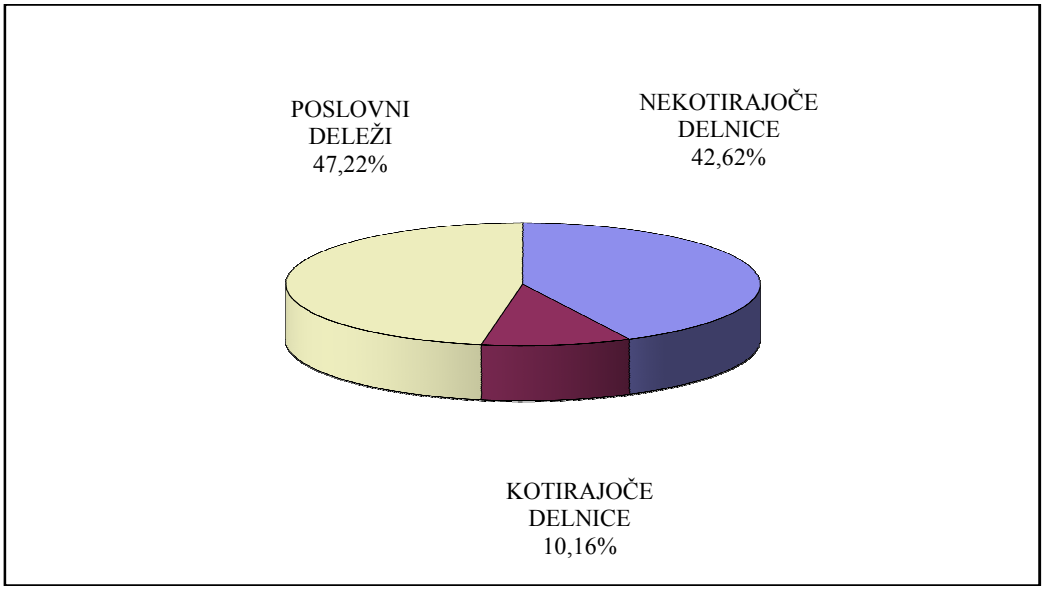
5,18 mio EUR oziroma 18,67% aktive predstavljajo **kratkoročne finančne naložbe**, ki se sestojijo iz:

- naložb v delnice in poslovne deleže, namenjene za odprodajo	3,00 mio EUR,
- danih kratkoročnih posojil (povečanih za obresti)	2,17 mio EUR.

Približno 52% kratkoročnih vrednostnih papirjev je uvrščenih na organiziran trg vrednostnih papirjev Ljubljanske borze ali na tuje borze. Vrednost tržnih vrednostnih papirjev se je zmanjšala zaradi presežka odprodaj nad nakupi v letu 2008 in predvsem zaradi slabitev teh naložb konec leta na njihovo pošteno (tržno) vrednost.
Ti likvidni papirji se vrednotijo po zadnjem znanem enotnem tečaju, oblikovanem na organiziranem trgu vrednostnih papirjev. Tako so v bilanci stanja ovrednoteni glede na njihov enotni tečaj na zadnji trgovalni dan borze v letu 2008.

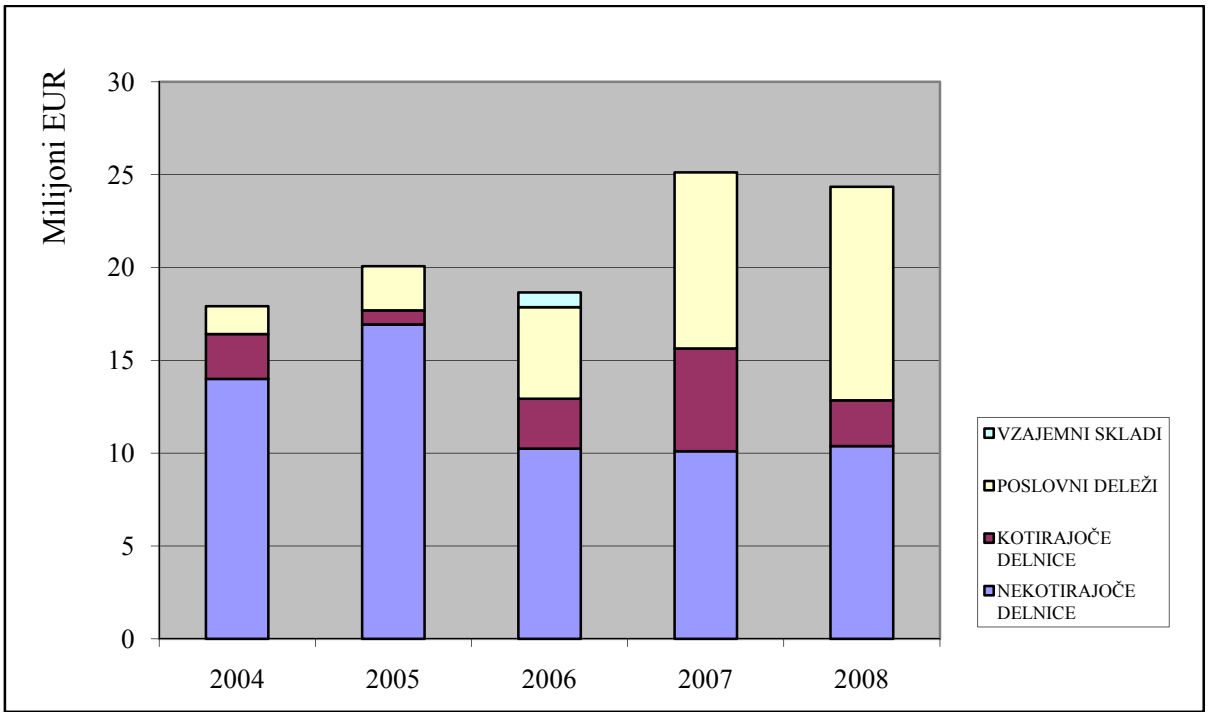
Preostali del predstavljajo drugi kratkoročni vrednostni papirji, delnice, ki niso uvrščene na organiziran trg vrednostnih papirjev in poslovni deleži. Vrednotijo se po nakupni ceni, oziroma po pošteni vrednosti (knjigovodska vrednost konec leta 2007 – če je za več kot 20% nižja od nabavne vrednosti).

STRUKTURA NALOŽB V VREDNOSTNE PAPIRJE na dan 31.12.2008

Natančnejša struktura naložb Hram Holding, d.d., Ljubljana na dan 31.12.2008 je prikazana v tabeli na 22. strani tega poročila.

PRIKAZ GIBANJA STRUKTURE NALOŽB V VREDNOSTNE PAPIRJE PO LETIH

Manjši skupni vrednostni padec naložb v vrednostne papirje v letu 2008 gre pripisati neto učinku dodatnih investicij in prevrednotenju ter slabitvi naložb v kotirajoče delnice na njihovo pošteno tržno ceno konec leta. Neto učinek tega prevrednotenja je bil skoraj -3,1 mio EUR.

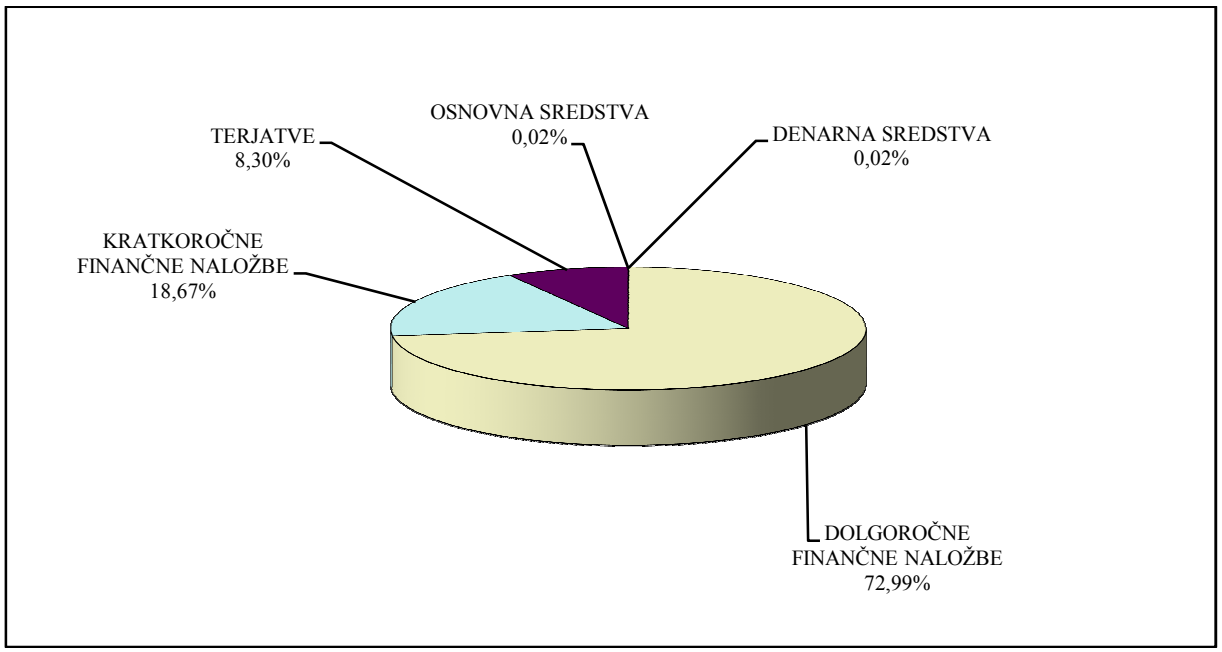
Sedanja vrednost **neopredmetenih dolgoročnih sredstev** in **opredmetenih osnovnih sredstev** je neto rezultat začetnega stanja, novih nabav in amortizacije v letu 2008. Ta sredstva se amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

Kratkoročne poslovne terjatve, v višini 72,8 tisoč EUR predstavljajo:

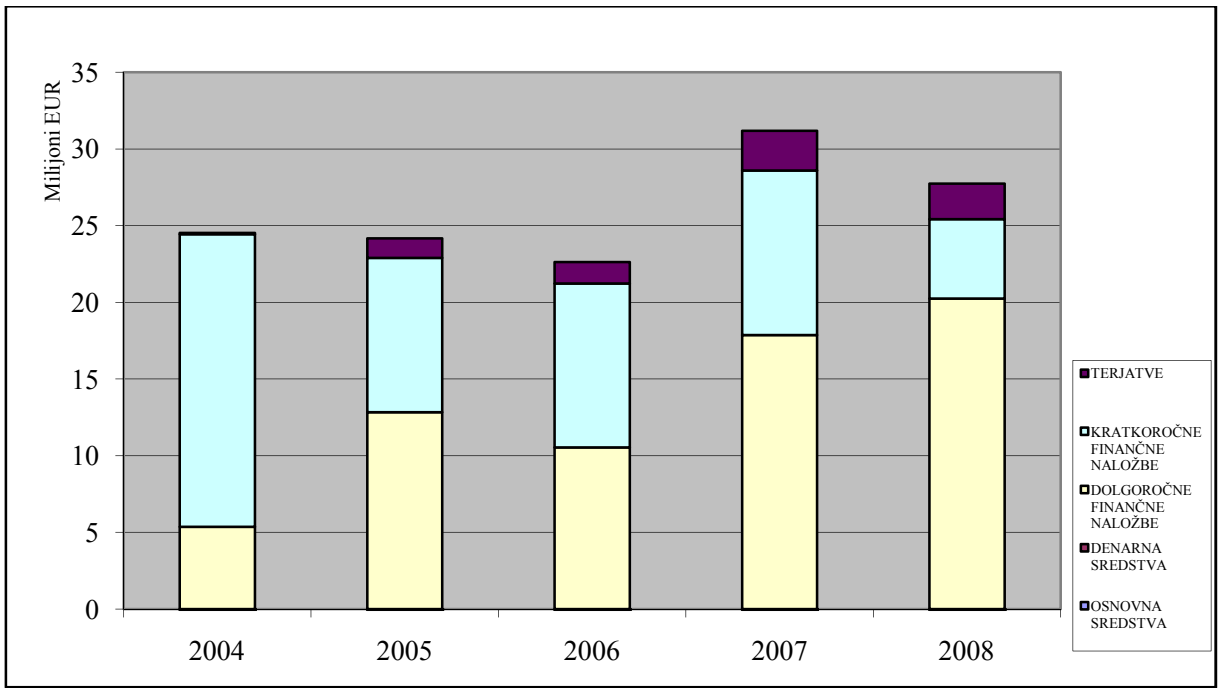
- terjatve iz naslova zaračunanih poslovnih storitev podjetjem v skupini v višini 68,8 tisoč EUR,
- terjatev iz naslova kupnine za prodane vrednostne papirje v višini 3,9 tisoč EUR,
- ostale terjatve 0,1 tisoč EUR.

Stanje denarnih sredstev na 31.12.2008 predstavlja gotovina v blagajni in stanje na poslovnih računih družbe.

STRUKTURA SREDSTEV na dan 31.12.2008

PRIKAZ GIBANJA STRUKTURE SREDSTEV PO LETIH

Zgornji grafikon prikazuje spreminjanje strukture sredstev družbe v zadnjih petih letih. V letu 2002 je bil s strani SRD organiziran zadnji razpis prodaje družbenega premoženja, tako da so aktivo (sklada) v letu 2003 praktično predstavljale samo naložbe v delnice in deleže podjetij. V letu 2004 je prišlo do večjih sprememb v sami strukturi premoženja holdinga. Na eni strani zaradi spremenjenega razvrščanja naložb na dolgoročne (v skupini) in kratkoročne finančne

naložbe, po drugi strani pa tudi zaradi dejanskih plasmajev prostih denarnih sredstev (dani kratkoročni krediti in bančni depoziti).
Podobno velja za vsa preostala leta.

Na **pasivni strani bilance stanja** obsega glavnino obveznosti do virov sredstev **kapital** družbe v višini **22,35 mio EUR**, kar pomeni 80,6% vseh virov. Sestavljen je iz:

- osnovnega kapitala v višini 18.138.319,98 EUR,
- kapitalskih rezerv v višini 4.643.344,40 EUR, kamor je, poleg vplačanega presežka kapitala, po 01.01.2006 uvrščen tudi splošni prevrednotovalni popravek kapitala,
- rezerv iz dobička v višini 455.233,92 EUR. Skladno z določili ZGD je uprava konec leta 2004, ob soglasju nadzornega sveta, 5% čistega dobička razporedila v zakonske rezerve, 50% preostanka čistega dobička pa v druge rezerve iz dobička. Bilančni dobiček podjetja iz leta 2004 (216,24 tisoč EUR) pa je skupščina delničarjev prav tako razporedila na druge rezerve iz dobička,
- negativnega presežka iz prevrednotenja v višini -428.048,99 EUR, ki je nastal ob prevrednotenju naložb v tržne vrednostne papirje na njihove poštene tržne vrednosti ob koncu poslovnega leta,
- zmanjšujeta ga prenesena čista izguba in izguba poslovnega leta, skupaj v višini -457.669,26 EUR.

Dolgoročne odložene obveznosti za davek v višini **1,4 tisoč EUR** izhajajo iz prevrednotenja tržnih finančnih naložb na višje tržne cene, pri čemer je upoštevana 21% davčna stopnja.

Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini, so nastale ob najemu posojil od družb v skupini, v skupni višini 621.119,08 EUR.

Kratkoročne finančne obveznosti do bank predstavljata dva z menicami zavarovana kredita poslovne banke v skupni višini 4.660.127,39 EUR, z obrestno mero 1-mesečni EURIBOR in pribitkom od 2,1% do 2,2%;

Druge kratkoročne finančne obveznosti so nastale iz naslova iztisnitev malih delničarjev, v višini 56.795,99 EUR.

Med ostalimi obveznostmi omenimo še za 14 tisoč EUR obveznosti do dobaviteljev iz poslovnih razmerij, 5,46 tisoč EUR obveznosti iz naslova DDV in 19,9 tisoč EUR iz naslova decembrskih plač.

1.5.2 Vsebinska pojasnila k izkazu poslovnega izida

STOPENJSKI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA (v EUR)

	2008	2007	INDEKS
1. Čisti prihodki od prodaje	**57.360,00**	**57.360,00**	**100,00**
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	**0,00**	**0,00**	
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	**0,00**	**0,00**	
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	**0,00**	**0,00**	
5. Stroški blaga materiala in storitev	**154.197,77**	**179.468,59**	**85,92**
a) Nabavna vrednost prodanih blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	7.370,38	8.636,91	85,34
b) Stroški storitev	146.827,39	170.831,68	85,95
6. Stroški dela	**258.851,34**	**240.844,61**	**107,48**
a) Stroški plač	204.740,11	186.164,05	109,98
b) Stroški socialnih zavarovanj (posebej izkazani stroški pokojninskih zavarovanj)	32.963,32	29.972,48	109,98
c) Drugi stroški dela	21.147,91	24.708,08	85,59
7. Odpisi vrednosti	**3.693,90**	**2.621,08**	**140,93**
a) Amortizacija	3.693,90	2.621,08	140,93
8. Drugi poslovni odhodki	**18.376,86**	**21.832,15**	**84,17**
9. Finančni prihodki iz deležev	**810.543,42**	**616.333,28**	**131,51**
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	810.543,42	616.333,28	131,51
10. Finančni prihodki iz danih posojil	**139.344,46**	**135.961,00**	**102,49**
a) Finančni prihodki iz danih posojil, danih družbam v skupini	93.369,23	73.626,69	126,81
b) Finančni prihodki iz danih posojil, danih drugim	45.975,23	62.334,31	73,76
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	**64.675,69**	**42.510,07**	**152,14**
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	64.675,69	42.510,07	152,14
12. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	**563.940,02**	**50.763,51**	**1.110,92**
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	**257.356,88**	**103.778,48**	**247,99**
a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini	15.687,84	26.675,35	58,81
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	241.490,21	77.103,13	313,20
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	178,83	0,00	
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	**0,00**	**0,00**	
15. Drugi prihodki	**31,67**	**3.175,27**	**1,00**
16. Drugi odhodki	**860,83**	**0,20**	**430.415,00**
17. Davek iz dobička	**0,00**	**0,00**	
18. Odloženi davki	**-16.679,72**	**95.355,77**	**-17,49**
21. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	**-168.642,64**	**160.675,23**	**-104,96**

STRUKTURNI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA (v EUR)

	2008	%	2007	%
1. Čisti prihodki od prodaje	**57.360,00**	**5,35%**	**57.360,00**	**6,71%**
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**
9. Finančni prihodki iz deležev	**810.543,42**	**75,61%**	**616.333,28**	**72,06%**
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	810.543,42	75,61%	616.333,28	72,06%
10. Finančni prihodki iz danih posojil	**139.344,46**	**13,00%**	**135.961,00**	**15,90%**
a) Finančni prihodki iz danih posojil, danih družbam v skupini	93.369,23	8,71%	73.626,69	8,61%
b) Finančni prihodki iz danih posojil, danih drugim	45.975,23	4,29%	62.334,31	7,29%
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	**64.675,69**	**6,03%**	**42.510,07**	**4,97%**
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	64.675,69	6,03%	42.510,07	4,97%
15. Drugi prihodki	**31,67**	**0,00%**	**3.175,27**	**0,37%**
SKUPAJ PRIHODKI	**1.071.955,24**	**100,00%**	**855.339,62**	**100,00%**
5. Stroški blaga materiala in storitev	**154.197,77**	**12,27%**	**179.468,59**	**29,95%**
a) Nabavna vrednost prodanih blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	7.370,38	0,59%	8.636,91	1,44%
b) Stroški storitev	146.827,39	11,68%	170.831,68	28,50%
6. Stroški dela	**258.851,34**	**20,59%**	**240.844,61**	**40,19%**
a) Stroški plač	204.740,11	16,29%	186.164,05	31,06%
b) Stroški socialnih zavarovanj (posebej izkazani stroški pokojninskih zavarovanj)	32.963,32	2,62%	29.972,48	5,00%
c) Drugi stroški dela	21.147,91	1,68%	24.708,08	4,12%
7. Odpisi vrednosti	**3.693,90**	**0,29%**	**2.621,08**	**0,44%**
a) Amortizacija	3.693,90	0,29%	2.621,08	0,44%
8. Drugi poslovni odhodki	**18.376,86**	**1,46%**	**21.832,15**	**3,64%**
12. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	**563.940,02**	**44,86%**	**50.763,51**	**8,47%**
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	**257.178,05**	**20,46%**	**103.778,48**	**17,32%**
a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini	15.687,84	1,25%	26.675,35	4,45%
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	241.490,21	19,21%	77.103,13	12,87%
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	**0,00**	**0,00%**	**0,00**	**0,00%**
16. Drugi odhodki	**860,83**	**0,07%**	**0,20**	**0,00%**
SKUPAJ ODHODKI	**1.257.098,77**	**100,00%**	**599.308,62**	**100,00%**

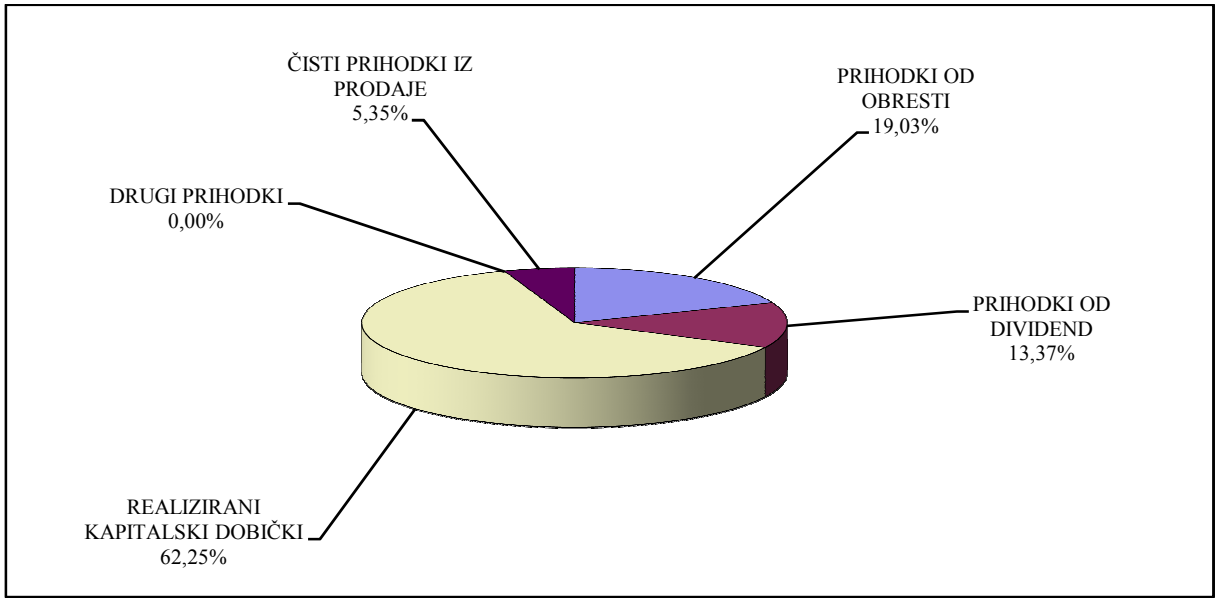
REZULTAT IZ REDNEGA DELOVANJA	**-185.143,53**		**256.031,00**

Celotni prihodki družbe Hram Holding, d.d. so v lanskem letu znašali **1.072 tisoč SIT** in so približno za 25% višji kot leto poprej.

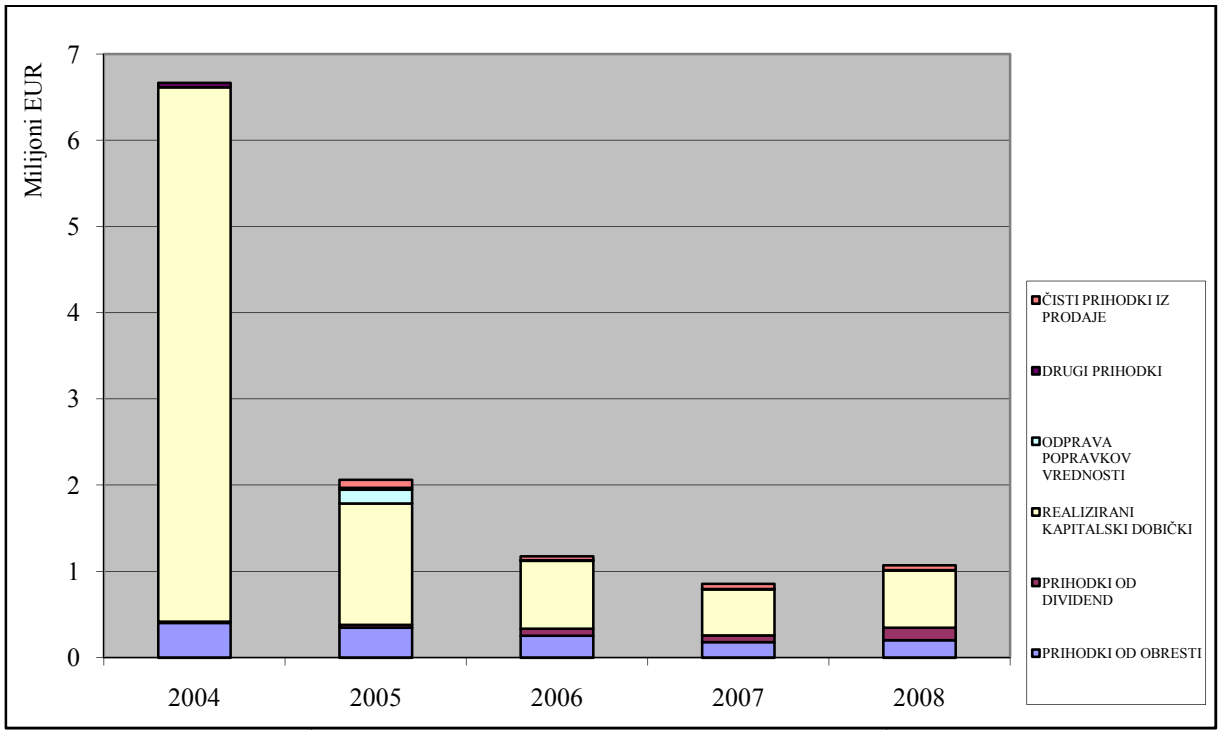
Večina teh prihodkov je iz naslova **realiziranih kapitalskih dobičkov (667,24 tisoč EUR)**, ki se nahajajo znotraj postavke **finančni prihodki iz deležev.**
Znotraj iste postavke v izkazu poslovnega izida so tudi **prejete dividende** v letu 2008 v višini **143,3 tisoč EUR,** ki so za 78% višje kot v letu 2007.
Druga pomembnejša postavka med vsemi prihodki so prihodki od obresti na dana posojila in bančne depozite (**finančni prihodki iz danih posojil**). Glede na predhodno leto predstavljajo 2,5%-no povišanje.

Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih so obračunane pogodbene obresti iz naslova odložene kupnine za prodane delnice Tiskarne Ljubljana, d.d. in TP Koloniale, d.d., Maribor.
Čisti prihodki iz prodaje so iz naslova opravljenih poslovnih storitev holdinga družbam v skupini v obravnavanem letu.

STRUKTURA PRIHODKOV v letu 2008

PRIKAZ GIBANJA STRUKTURE PRIHODKOV PO LETIH

Zgornja slika dejansko prikazuje naložbeno strategijo sklada v preteklosti kot koncentracijo dolgoročnih naložb in aktivno upravljanje večine le teh. Nižali so se prihodki od dividend in od obresti, kot kratkoročnih naložb, po drugi strani pa se je večala struktura in vrednost

prihodkov na račun odprave popravkov vrednosti naložb (boljši poslovni rezultati podjetij iz portfelja PID) in realiziranih kapitalskih dobičkov zaradi (ugodnejših) odprodaj določenega portfeljskega premoženja.
Navedena trditev, glede na naložbeno metodo vrednotenja portfelja PID Setev in glede na načrtovano holdinško preobrazbo PID, drži seveda le deloma oziroma za določeno obdobje, kajti z leti se niža osnova za prihodke iz naslova odprav popravkov vrednosti naložb (sam popravek naložbe) in količina ter vrednost premoženja sklada, ki je portfeljske narave. Po drugi strani pa tudi za slednje velja omejen časovni rok, kajti preoblikovane PID bodo kot holdingi lahko neomejeno vlagale tudi v vrednostne papirje kratkoročnejšega značaja, z namenom realizacije kapitalskih dobičkov.
Do navedenega je dejansko prišlo že v prvem letu poslovanja družbe kot holdinga. Povečal se je delež kratkoročnih naložb in prišlo je do odprodaje naložbe, ki je bila v preteklih letih obravnavana kot dolgoročna (Vele, d.d., Domžale). Podobno se je, skladno z veljavno poslovno politiko holdinga, dogajalo v letih 2005 in 2006. Manjšalo se število nekdaj dolgoročnih naložb, večale so se portfeljske (likvidne) naložbe, kar se je poznalo tudi na strukturi prihodkov.
Struktura prihodkov je v letu 2008 ostala enaka, čeprav so se dolgoročne naložbe povečale.

Celotni odhodki družbe v letu 2008 so za 100% višji kot v letu 2007. **Odhodki iz poslovanja** (postavke 5, 6, 7 in 8 v izkazu poslovnega izida) v skupni višini **435 tisoč EUR** so v letu 2008 ostali na enaki ravni kot leto poprej. Zvišanje je največje pri stroških dela (pet polno zaposlenih oseb v letu 2008).

Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb so:

realizirane kapitalske izgube (15 tisoč EUR), nastale ob odprodaji:

- 100 delnic Zavarovalnice Triglav,
- 291 delnic Mercatorja,
- celotnih dveh paketov delnic izdajateljev iz Bangladeša.

Odhodki, nastali ob slabitvi finančnih naložb (548,9 tisoč EUR) na poštene vrednosti ob koncu leta:

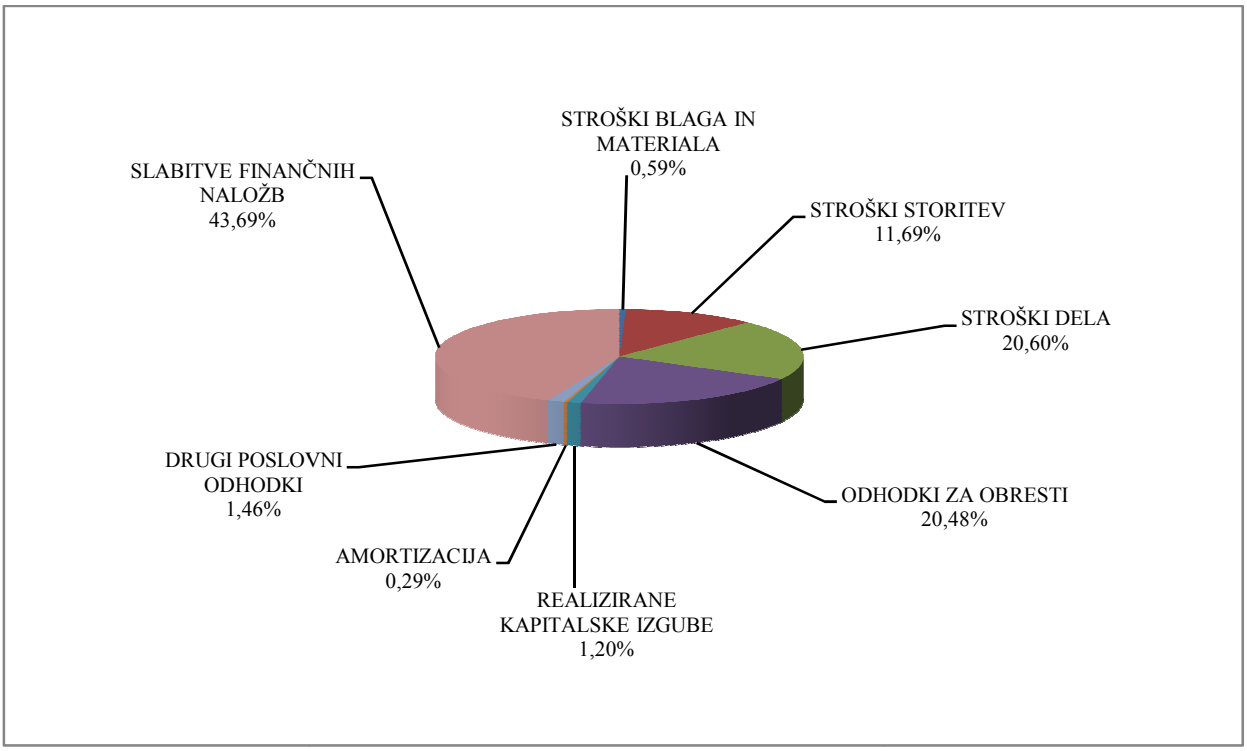
- tržni vrednostni papirji (439,60 tisoč EUR),
- netržni vrednostni papirji (109,30 tisoč EUR).

Finančni odhodki iz finančnih obveznosti so obresti od prejetih posojil od družb v skupini (15,7 tisoč EUR) in od prejeti kreditov od bank (241,5 tisoč EUR).

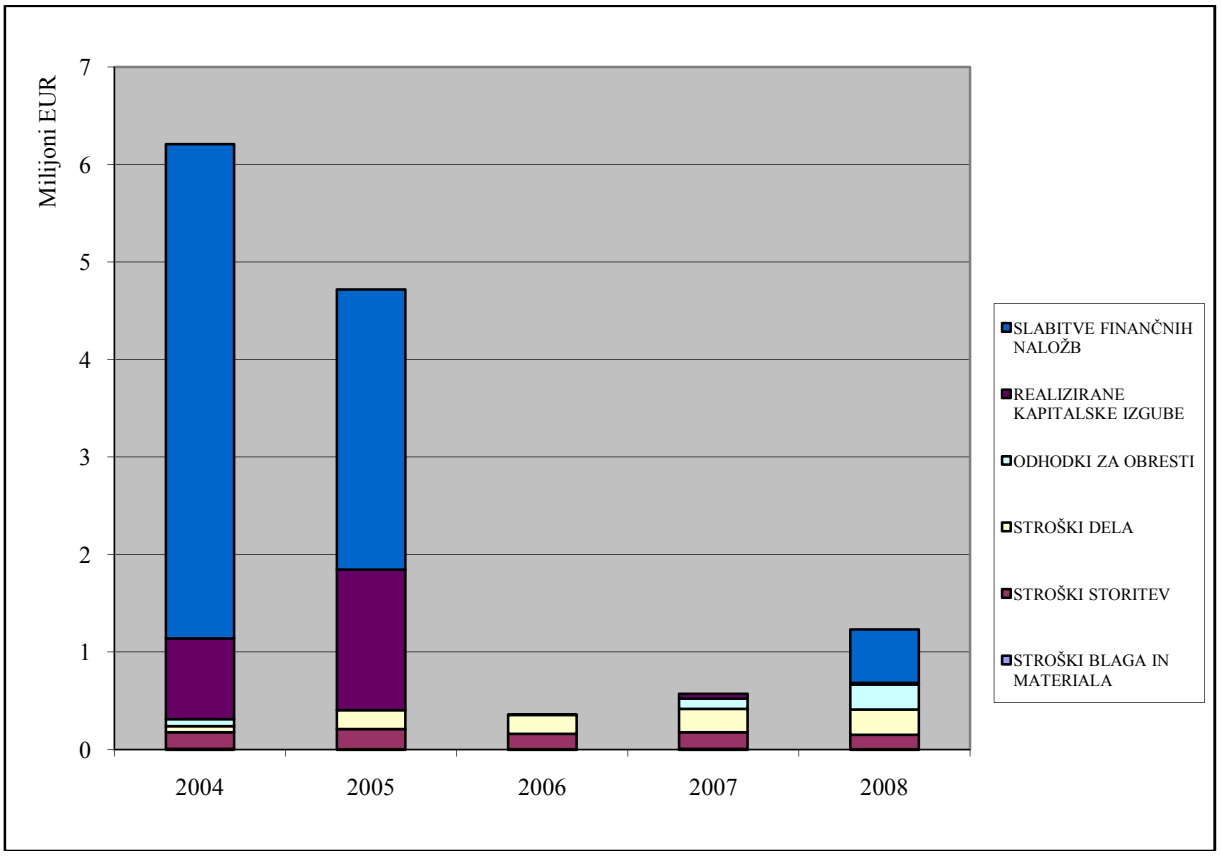
Druge poslovne odhodke predstavljajo:

- sodni stroški in članarine (0,9 tisoč EUR),
- razlika med celotnim in dejansko obračunanim vstopnim DDV (17,5 tisoč EUR).

STRUKTURA ODHODKOV v letu 2008

GIBANJE STRUKTURE ODHODKOV V LETIH POSLOVANJA HOLDINGA

Čista izguba v letu 2008 je znašala **-168.642,64 EUR**.

1.5.3 Ključni podatki in kazalniki poslovanja

Zaradi specifičnosti poslovanja finančnega holdinga in njegove premoženjske bilance podajamo naslednje podatke, ki so v tisoč EUR oziroma v %:

	LETO 2008	LETO 2007	LETO 2006	LETO 2005	LETO 2004
SREDSTVA	27.730	31.174	24.110	24.180	24.518
KAPITAL	22.351	25.190	23.794	24.159	24.485
ČISTI PRIHODKI	1.072	855	1.175	2.064	6.666
STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	154	179	164	213	182
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	5.338	5.315	0	0	0
ČISTI DOBIČEK/IZGUBA	-169	161	1.947	-1.946	455
DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	20.240	17.869	10.545	12.835	5.355
ČISTA DOBIČKONOSNOST KAPITALA	-0,71%	0,66%	8,12%	-8,00%	1,93%
ČISTA DOBIČKONOSNOST SREDSTEV	-0,57%	0,58%	8,06%	-7,99%	1,88%
ČISTA DOBIČKONOSNOST PRIHODKOV	-15,76%	18,83%	165,70%	-94,30%	6,83%
ČISTI DOBIČEK NA DELNICO (v EUR)	-0,04	0,04	0,45	-0,45	0,10
KNJIGOVODSKA VREDNOST DELNICE (v EUR)	5,14	5,80	5,47	5,56	5,63
TRŽNA VREDNOST DELNICE NA 31.12. (v EUR)	2,75	3,72	2,96	2,26	1,50
AKUMULACIJA (čisti dobiček+AM+dolg. rezervacije)	-166	164	1.952	-1.942	455
AKUMULATIVNOST KAPITALA	-0,70%	0,67%	8,14%	-7,99%	1,93%
AKUMULATIVNOST SREDSTEV	-0,60%	0,53%	8,10%	-8,03%	1,86%
AKUMULATIVNOST PRIHODKOV	-15%	19%	166%	-94%	7%
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA	184	159	253	617	1.526
DONOSNOST NA INVESTIRAN KAPITAL	-2%	1%	14%	-17%	2%
OBRAT CELOTNIH SREDSTEV	3,87%	2,74%	4,87%	8,54%	27,19%

1.6 Zaposleni

Sašo Tanko, univ. dipl. ekon.	=> direktor družbe (od 01.01.2009 član uprave),
Valerija Golec	=> poslovna sekretarka,
Ksenija Gašperšič, univ. dipl. ekon.	=> analitik,
Mladen Jovandić, univ. dipl. ekon.	=> direktor naložb,
Tomaž Zorec, univ. dipl. ekon.	=> računovodja,
Jaroslav Žontar, univ. dipl. ekon.	=> (od 01.01.2009 predsednik uprave),

Povprečna mesečna bruto plača je v letu 2008 znašala 3.412,34 EUR.
Prejemki uprave, ki jo je v letu 2008 predstavljal direktor družbe, so znašali 58.074,72 EUR bruto.

1.7 Delničarji

Deset največjih delničarjev Hram Holding, d.d., Ljubljana na dan 31.12.2008:

delničar	št. delnic	%
FOKUSS, d.o.o.	2.497.081	57,45%
SVEMA CO., d.o.o.	589.724	13,57%
ATRIA, d.o.o.	108.350	2,49%
DBS, d.d.	56.022	1,29%
Žontar Jaroslav	39.000	0,90%
ZVEZA BANK	20.000	0,46%
PRO HORTO, d.o.o.	11.830	0,27%
Jesih Aleš	9.854	0,23%
Perdih Franc	9.190	0,21%
Duhovnik Jožef	5.697	0,13%
O S T A L I	999.919	23,00%
S K U P A J	**4.346.667**	**100,00**

Število delnic v lasti uprave in nadzornega sveta družbe Hram Holding, d.d. na dan 31.12.2008:

ime in priimek	funkcija	št. delnic	delež v kapitalu
Jaroslav Žontar	(od 1.1.2009 predsednik uprave)	39.000	0,897%
Jaroslav Žontar (lastnik družbe Atria, d.o.o.)	(od 1.1.2009 predsednik uprave)	108.350	2,493%
Sašo Tanko	direktor (od 1.1.2009 član uprave)	0	0,000%
Matej Kovač	predsednik nadzornega sveta	285	0,007%
Aleš Jesih	član nadzornega sveta	9.854	0,227%
Tomaž Adamič	član nadzornega sveta	0	0,000%
	SKUPAJ	**157.489**	**3,623%**

Predsednik uprave je vse navedene delnice pridobil pred njegovim imenovanjem.

Delnice so izdane v nematerializirani obliki in od leta 1999 uvrščene v Centralni register Klirinško depotne družbe, d.d., Ljubljana, pod oznako ST1R.

Knjigovodska vrednost delnice na 31.12.2008 znaša 5,14 EUR, tržna vrednost pa 2,75 EUR (enotni borzni tečaj na 30.12.2008).

Skupščina delničarjev družbe Hram Holding, d.d., Ljubljana je v letu 2008 zasedala dvakrat. Na seji 28. avgusta se je seznanila z letnim poročilom družbe za poslovno leto 2007, podelila razrešnico upravi in nadzornemu svetu družbe za leto 2007, imenovala finančnega revizorja za poslovno leto 2008 in izvolila nove člane nadzornega sveta.
Na seji 22. decembra je sprejela nekatere spremembe statuta družbe.

1.8 Naložbe

Portfelj Hram Holding, d.d. na 31.12.2008
(št. delnic in % solastništva):

NALOŽBA - IZDAJATELJ	količina	% lastništva	naložba
ADRIS GROUP, D.D., HRVAŠKA	1.160	0,01%	30.402,39
DOM HOLDING, D.D., HRVAŠKA	400	0,00%	1.969,68
KDIR	12.303	0,13%	45.028,98
KONČAR, D.D., HRVAŠKA	460	0,02%	24.952,76
MERCATOR, D.D., LJUBLJANA	1.682	0,08%	265.890,56
PETROL, D.D., LJUBLJANA	292	0,01%	78.495,44
TELEKOM SLOVENIJE, D.D., LJUBLJANA	6.599	0,10%	782.641,40
ULJANIK PLOVIDBA, D.D., HRVAŠKA	492	0,26%	36.130,61
MAI AV (MEINL AIRPORTS) D.D., AVSTRIJA	7.000	0,01%	38.500,00
ATR (ATRIUM), D.D., AVSTRIJA	12.710	0,00%	32.791,80
HRVATSKI TELEKOM, D.D., HRVAŠKA	1.753	0,00%	47.617,35
POZAVAROVALNICA SAVA	7.150	0,08%	81.867,50
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D.D., LJUBLJANA	1.676	0,01%	25.575,76
SKUPAJ KOTIRAJOČE DELNICE			**1.491.864,23**
AVTOMERKUR PSO BEŽIGRAD D.D., LJUBLJANA	82.649	77,17%	1.465.075,39
CIMOS INTERNATIONAL D.D., KOPER	20.334	0,12%	111.024,11
DEŽELNA BANKA SLOVENIJE, D.D., LJUBLJANA	195	0,01%	5.265,00
ELEKTRO GOSPODARSTVO, D.D., LJUBLJANA	30.000	0,08%	163.069,60
KG RAKIČAN D.D., MURSKA SOBOTA	5.992	2,61%	935.156,74
KOMPAS RAC D.D., LJUBLJANA	177.178	9,25%	0,00
LITOSTROJ HOLDING D.D., LJUBLJANA	29.899	31,83%	0,00
PIVOVARNA UNION, D.D., LJUBLJANA	200	0,04%	33.965,33
SŽ ŽELEZNIŠKA TISKARNA D.D., LJUBLJANA	7.566	11,91%	97.543,21
UNIT-AS NEPREMIČNINE, D.D., LJUBLJANA	169.362	97,68%	2.443.192,99
UNITEX D.D., LJUBLJANA	26.580	50,59%	9.727,20
SKUPAJ NEKOTIRAJOČE DELNICE			**5.264.019,57**
ALPEMETAL D.O.O., LJUBLJANA	100,00%		1.686.942,44
EN PLUS, D.O.O., LJUBLJANA	60,00%		9.225.619,68
NAPREDEK BISTRICA D.O.O., LJUBLJANA	70,71%		3.891.942,73
SMREKA D.O.O., GORNJI GRAD	0,90%		5.836,84
TABOR, D.O.O., LJUBLJANA	23,28%		333.982,81
TOKOS D.O.O., TRŽIČ	5,93%		57.175,91
ZAVOD ZA URBANIZEM MARIBOR D.O.O., MARIBOR	12,23%		107.886,54
ŽIMA NEPREMIČNINE, D.O.O.., LJUBLJANA	100,00%		1.183.785,64
SKUPAJ DELEŽI			**16.493.172,59**
	SKUPAJ		**23.249.056,39**

Naložbe holdinga so podrobneje opisane v prejšnjih poglavjih poslovnega dela tega letnega poročila (točka *1.5.1. Vsebinska pojasnila k bilanci stanja*).

Družba Litostroj holding, d.d., Ljubljana je v stečajnem postopku.

1.9 Sodni postopki

Ob koncu leta 2008 sta bila odprta dva sodna postopka, v katerih je bila družba Hram Holding, d.d., udeležena kot tožeča stranka in sicer :

- zoper družbo Engrotuš, d.o.o., znesek 136 tisoč EUR (32.580 tisoč SIT),
- zoper družbo Zvon ena holding, d.d., kot poroka, predlog za izvršbo v višini 834,6 tisoč EUR (200 mio SIT),

in v enem postopku kot tožena stranka, s strani družbe Agave, d.o.o., Ljubljana, iz naslova ničnosti pogodbe.

1.10 Načrti

1.10.1 Finančne naložbe

Na podlagi naložbene politike bo Hram Holding denarna sredstva investiral predvsem :

- v obliki portfeljskih naložb v lastniške vrednostne papirje,
- v izvedene finančne instrumente v tujini,
- v primerih, kjer bo to ocenjeno kot dobra poslovna priložnost, se bo del denarnih sredstev namenil tudi za naložbe v podjetja s ciljem obvladovanja podjetja (bodisi sam ali skupaj s poslovnimi partnerji),
- del sredstev pa se bo lahko usmeril tudi »projekte«, kjer bo skušal Hram Holding sam oz. skupaj s poslovnimi partnerji pridobiti delež, ki bo v nadaljevanju zanimiv za strateškega partnerja,
- v morebitne druge zanimive naložbe.

Naložbe bo Hram financiral s prostimi denarnimi sredstvi oz. v primerih, ko bo to ocenjeno za rentabilno, se bo del naložb lahko v skladu z določili statuta družbe financiral z najetimi posojili.

Cilj oz. strategija naložbene politike

Ob upoštevanju faktorja likvidnosti in razpršenosti ter zlasti faktorja varnosti naložb, bodo naložbe holdinga sestavljale naložbe z variabilnim in stalnim donosom s ciljem zagotavljanja dolgoročne rasti vrednosti sredstev holdinga, ki bo izvirala iz kapitalskih dobičkov in dohodkovnih dobičkov iz naslova dividend in obresti.

Merilo uspešnosti poslovanja

Merilo za uresničevanje naložbenih ciljev bo primerjava enoletne donosnosti sredstev holdinga z donosnostjo domačih in tujih vzajemnih skladov ter z donosnostjo bančnih denarnih depozitov.

Upravljanje sredstev
Upravljanje bo potekalo na podlagi spremljave makroekonomskih gibanj v Sloveniji in v svetu (analiza se izvaja na nivoju posameznih regij oz. ekonomskih območij, panog in posameznih podjetij, uporabljajo se orodja temeljne in tehnične analize). Podprto bo z lastno analitsko podporo in s sodelovanjem z domačimi in tujimi naložbenimi strokovnjaki oz. analitiki.

1.10.2 Status

Statusne spremembe v letu 2009 niso predvidene. Prav tako ni predvideno, da bo država dodatno spreminjala pogoje za delovanje holdingov, ki so nastali iz PID.

1.10.3 Stroški

Stroški poslovanja holdinga bodo v letu 2009 ostali na približno enaki ravni kot leto poprej. Povečali se bodo edino stroški dela, iz naslova povečanja števila zaposlenih.

1.11 Pomembnejši dogodki po datumu bilance stanja

Skladno s sklepom nadzornega sveta z dne 22.12.2008, je bil za predsednika uprave družbe Hram Holding, d.d., Ljubljana, z dnem 01.01.2009 imenovan g. Jaroslav Žontar, rojen 15.02.1966, stanujoč Bratovševa ploščad 19, Ljubljana, za dobo pet let.
Dotedanji direktor družbe g. Sašo Tanko je bil z dnem 01.01.2009 imenovan za člana uprave družbe za dobo pet let.

2 Računovodsko poročilo

2.1 Bilanca stanja na dan 31.12.2008 (v EUR)

	pojasnilo	31.12.2008	31.12.2007
SREDSTVA		**27.730.402,94**	**31.173.860,89**
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		**22.474.397,22**	**19.949.816,78**
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve		**0,00**	**0,00**
II. Opredmetena osnovna sredstva	*2.6.1.1*	**4.294,96**	**5.053,03**
1. Druge naprave in oprema		4.294,96	5.053,03
III. Naložbene nepremičnine		**0,00**	**0,00**
IV. Dolgoročne finančne naložbe	*2.6.1.2*	**20.240.268,88**	**17.869.469,68**
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		20.240.268,88	**17.869.469,68**
a) Delnice in deleži v družbah v skupini		20.240.268,88	17.869.469,68
V. Dolgoročne poslovne terjatve	*2.6.1.3*	**740.677,40**	**700.034,40**
1. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		740.677,40	700.034,40
VI. Odložene terjatve za davek	*2.6.1.4*	**1.489.155,98**	**1.375.259,67**
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		**5.256.005,72**	**11.224.044,11**
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo		**0,00**	**0,00**
II. Zaloge		**0,00**	**0,00**
III. Kratkoročne finančne naložbe	*2.6.1.5*	**5.177.070,52**	**10.711.598,77**
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		3.008.787,51	7.244.020,58
a) Druge delnice in deleži		3.008.787,51	7.244.020,58
2. Kratkoročna posojila		2.168.283,01	3.467.578,19
a) Kratkoročna posojila družbam v skupini		1.541.907,65	3.014.535,82
b) Kratkoročna posojila drugim		626.375,36	453.042,37
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	*2.6.1.6*	**72.862,46**	**511.489,44**
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		68.832,00	68.832,00
2. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		4.030,46	442.657,44
V. Denarna sredstva	*2.6.1.7*	**6.072,74**	**955,90**
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE		**0,00**	**0,00**

	pojasnilo	31.12.2008	31.12.2007
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		**27.730.402,94**	**31.173.860,89**
A. KAPITAL	***2.6.1.8***	**22.351.180,05**	**25.190.234,92**
I. Vpoklicani kapital		**18.138.319,98**	**18.138.319,98**
1. Osnovni kapital		18.138.319,98	18.138.319,98
II. Kapitalske rezerve		**4.643.344,40**	**4.643.344,40**
III. Rezerve iz dobička		**455.233,92**	**455.233,92**
1. Zakonske rezerve		22.761,70	22.761,70
2. Druge rezerve iz dobička		432.472,22	432.472,22
IV. Presežek iz prevrednotenja		**-428.048,99**	**2.224.394,79**
V. Preneseni čisti poslovni izid		**-289.026,62**	**-271.058,17**
VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta		**-168.642,64**	**0,00**
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE		**0,00**	**0,00**
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		**1.778,42**	**634.455,88**
I. Dolgoročne finančne obveznosti		**378,57**	**378,57**
1. Druge dolgoročne finančne obveznosti		378,57	378,57
II. Dolgoročne poslovne obveznosti		**0,00**	**0,00**
III. Odložene obveznosti za davek	***2.6.1.9***	**1.399,85**	**634.077,31**
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		**5.377.444,47**	**5.349.170,09**
I. Obveznosti vključene v skupine za odtujitev		**0,00**	**0,00**
II. Kratkoročne finančne obveznosti	***2.6.1.10***	**5.338.042,46**	**5.315.420,67**
1. Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini		621.119,08	1.308.687,21
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		4.660.127,39	4.006.733,46
3. Druge kratkoročne finančne obveznosti		56.795,99	0,00
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	***2.6.1.11***	**39.402,01**	**33.749,42**
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		14.064,87	14.177,18
2. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		25.337,14	19.572,24
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE		**0,00**	**0,00**

2.2 Izkaz poslovnega izida za leto 2008 (v EUR) - različica 2

	pojasnilo	2008	2007
1. Čisti prihodki od prodaje	***2.6.2.1***	**57.360,00**	**57.360,00**
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje		**0,00**	**0,00**
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve		**0,00**	**0,00**
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)		**0,00**	**0,00**
5. Stroški blaga materiala in storitev	***2.6.2.2***	**154.197,77**	**179.468,59**
a) Nabavna vrednost prodanih blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		7.370,38	8.636,91
b) Stroški storitev		146.827,39	170.831,68
6. Stroški dela	***2.6.2.3***	**258.851,34**	**240.844,61**
a) Stroški plač		204.740,11	186.164,05
b) Stroški socialnih zavarovanj (posebej izkazani stroški pokojninskih zavarovanj)		32.963,32	29.972,48
c) Drugi stroški dela		21.147,91	24.708,08
7. Odpisi vrednosti	***2.6.2.4***	**3.693,90**	**2.621,08**
a) Amortizacija		3.693,90	2.621,08
8. Drugi poslovni odhodki	***2.6.2.5***	**18.376,86**	**21.832,15**
9. Finančni prihodki iz deležev	***2.6.2.6***	**810.543,42**	**616.333,28**
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah		810.543,42	616.333,28
10. Finančni prihodki iz danih posojil	***2.6.2.7***	**139.344,46**	**135.961,00**
a) Finančni prihodki iz danih posojil, danih družbam v skupini		93.369,23	73.626,69
b) Finančni prihodki iz danih posojil, danih drugim		45.975,23	62.334,31
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	***2.6.2.8***	**64.675,69**	**42.510,07**
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		64.675,69	42.510,07
12. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	***2.6.2.9***	**563.940,02**	**50.763,51**
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	***2.6.2.10***	**257.356,88**	**103.778,48**
a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini		15.687,84	26.675,35
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		241.490,21	77.103,13
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		178,83	0,00
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		**0,00**	**0,00**
15. Drugi prihodki		**31,67**	**3.175,27**
16. Drugi odhodki		**860,83**	**0,20**
17. Davek iz dobička		**0,00**	**0,00**
18. Odloženi davki	***2.6.2.11***	**-16.679,72**	**95.355,77**
21. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		**-168.642,64**	**160.675,23**

2.3 Izkaz denarnega toka od 1.1. do 31.12.2008 (v EUR) - različica 2

	2008	2007
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
a) Postavke izkaza poslovnega izida	**-317.572,41**	**-434.455,98**
Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	98.034,67	103.045,34
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotenje) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-432.286,80	-442.145,55
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	16.679,72	-95.355,77
b) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij in odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	**-342.937,20**	**651.849,31**
Začetne manj končne poslovne terjatve	397.983,98	190.394,45
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	-113.896,31	109.013,48
Končni manj začetni poslovni dolgovi	5.652,59	9.625,27
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	-632.677,46	342.816,11
c) Prebitek prejemkov pri poslovanju (a manj b) ali prebitek izdatkov pri poslovanju (b manj a)	**-660.509,61**	**217.393,33**
B. DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
a) Prejemki pri naložbenju	**3.274.096,57**	**216.425,22**
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na naložbenje	306.680,11	216.425,22
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	2.967.416,46	0,00
b) Izdatki pri naložbenju	**-2.373.735,03**	**-5.649.806,41**
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-2.935,83	-3.918,11
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	-2.370.799,20	-4.324.688,68
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	0,00	-1.321.199,62
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju (a manj b) ali prebitek izdatkov pri naložbenju (b manj a)	**900.361,54**	**-5.433.381,19**
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
a) Prejemki pri financiranju	**22.621,79**	**5.315.420,67**
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	22.621,79	5.315.420,67
b) Izdatki pri financiranju	**-257.356,88**	**-103.778,48**
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-257.356,88	-103.778,48
c) Prebitek prejemkov pri financiranju (a manj b) ali prebitek izdatkov pri financiranju (b manj a)	**-234.735,09**	**5.211.642,19**
Č. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	**6.072,74**	**955,88**
Finančni izid v obdobju	5.116,84	-4.345,67
Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	955,90	5.301,55

2.4 Izkaz gibanja kapitala 1.1. do 31.12. 2008 (razl. 2)

	Vpoklicani kapital			Rezerve iz dobička						Preneseni čisti poslovni izid		Čisti poslovni izid poslovnega leta		
	Osnovni kapital	Nevpoklican kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže	Lastni deleži	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti dobiček	Prenesena čista izguba	Čisti dobiček poslovnega leta	Čista izguba poslovnega leta	**SKUPAJ KAPITAL**
A1. Stanje 31.12.2007	**18.138.319,98**	**0,00**	**4.643.344,40**	**22.761,70**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**432.472,22**	**2.224.394,79**	**0,00**	**-271.058,17**	**0,00**	**0,00**	**25.190.234,92**
B. Premiki v kapital	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**		**0,00**	**0,00**	**-1.936.917,36**	**0,00**	**0,00**	**-168.642,64**	**0,00**	**-2.105.560,00**
a) Vpis vpoklicanega osnovnega kapitala														
b) Vpis nevpoklicanega osnovnega kapitala														
c) Vpoklic vpisanega osnovnega kapitala														
č) Vnos dodatnih vplačil kapitala														
d) Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta												-168.642,64		-168.642,64
e) Vnos zneska prevrednotenj kapitala									-1.936.917,36					-1.936.917,36
f) Druga povečanja sestavin kapitala														
g) Nakup lastnih deležev														
C. Premiki v kapitalu	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**		**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-17.968,45**	**0,00**	**0,00**	**-17.968,45**
a) Razporeditev čistega dobička kot sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzornega sveta														0,00
b) Razporeditev čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine														
c) Poravnava izgube kot odbitne sestavine kapitala														
č) Oblikovanje rezerve za lastne deleže iz drugih sestavin kapitala														
d) Razpustitev rezerv za lastne deleže in razporeditev na druge sestavine kapitala														
e) Izplačila (obračun) dividend v obliki delnic														
f) Druge prerazporeditve sestavin kapitala											-17.968,45			-17.968,45
Č. Premiki iz kapitala	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-715.526,42**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-715.526,42**
a) Izplačilo dividend														
b) Vračilo kapitala														
c) Uporaba presežka iz prevrednotenja (za oslabitev sredstev)														
č) Prenos presežka iz prevrednotenja (v poslovne prihodke ali finančne prihodke)									-715.526,42					-715.526,42
d) Druga zmanjšanja sestavin kapitala														
e) Odtujitev oz. umik lastnih deležev														
D. Končno stanje v obdobju	**18.138.319,98**	**0,00**	**4.643.344,40**	**22.761,70**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**432.472,22**	**-428.048,99**	**0,00**	**-289.026,62**	**-168.642,64**	**0,00**	**22.351.180,05**
BILANČNI DOBIČEK 2008											**-289.026,62**	**-168.642,64**		**-457.669,26**

2.4.1 Izkaz gibanja kapitala 1.1. do 31.12. 2007 (razl. 2)

	Vpoklicani kapital			Rezerve iz dobička						Preneseni čisti poslovni izid		Čisti poslovni izid poslovnega leta		
	Osnovni kapital	Nevpoklican kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže	Lastni deleži	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti dobiček	Prenesena čista izguba	Čisti dobiček poslovnega leta	Čista izguba poslovnega leta	**SKUPAJ KAPITAL**
A. Stanje 31.12.2006	**18.138.319,98**	**0,00**	**4.643.344,40**	**22.761,70**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**432.472,22**	**981.270,26**	**0,00**	**-424.191,87**	**0,00**	**0,00**	**23.793.976,69**
B. Premiki v kapital	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**1.438.100,12**	**0,00**	**0,00**	**160.675,23**	**0,00**	**1.598.775,35**
a) Vpis vpoklicanega osnovnega kapitala														
b) Vpis nevpoklicanega osnovnega kapitala														
c) Vpoklic vpisanega osnovnega kapitala														
č) Vnos dodatnih vplačil kapitala														
d) Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta												160.675,23		160.675,23
e) Vnos zneska prevrednotenj kapitala									1.438.100,12					1.438.100,12
f) Druga povečanja sestavin kapitala														
g) Nakup lastnih deležev														
C. Premiki v kapitalu	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**153.133,70**	**-160.675,23**	**0,00**	**-7.541,53**
a) Razporeditev čistega dobička kot sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzornega sveta											160.675,23	-160.675,23		
b) Razporeditev čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine														
c) Poravnava izgube kot odbitne setavine kapitala														
č) Oblikovanje rezerve za lastne deleže iz drugih sestavin kapitala														
d) Razpustitev rezerv za lastne deleže in razporeditev na druge sestavine kapitala														
e) Izplačila (obračun) dividend v obliki delnic														
f) Druge prerazporeditve sestavin kapitala											-7.541,53			-7.541,53
Č. Premiki iz kapitala	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-194.975,59**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-194.975,59**
a) Izplačilo dividend														
b) Vračilo kapitala														
c) Uporaba presežka iz prevrednotenja (za oslabitev sredstev)														
č) Prenos presežka iz prevrednotenja (v poslovne prihodke ali finančne prihodke)									-194.975,59					
d) Druga zmanjšanja sestavin kapitala														
e) Odtujitev oz. umik lastnih deležev														
D. Končno stanje v obdobju	**18.138.319,98**	**0,00**	**4.643.344,40**	**22.761,70**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**432.472,22**	**2.224.394,79**	**0,00**	**-271.058,17**	**0,00**	**0,00**	**25.190.234,93**
BILANČNI DOBIČEK 2007											**-271.058,17**			**-271.058,17**

2.5 Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

2.5.1 Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

Računovodski izkazi v tem poročilu so sestavljeni na osnovi Slovenskih računovodskih standardov 2006, ki jih je izdal Slovenski inštitut za revizijo. Pri tem sta upoštevani temeljni računovodski predpostavki: upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov in časovne neomejenost delovanja.
Mednarodni standardi računovodskega poročanja so bili upoštevani pri slabitvah tržnih vrednostnih papirjev. Če je bila tržna vrednost naložbe konec poslovnega leta za več kot 40% nižja od njene nabavne vrednosti, se je razlika pripoznala kot popravek vrednosti naložbe v breme odhodkov.

Kakovostne značilnosti računovodskih izkazov in s tem tudi celotnega računovodenja so predvsem razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Računovodski izkazi so sestavljeni v EUR.

2.5.2 Izpostavljenost in obvladovanje tveganj

2.5.2.1 Valutno tveganje

Valutno tveganje je tveganje, da bo vrednost finančnih instrumentov nihala zaradi spremembe deviznih tečajev.

Družba ne uporablja finančnih instrumentov nominiranih v tujih valutah, če izvzamemo kratkoročne finančne naložbe v delnicah hrvaških podjetij.

2.5.2.2 Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje, da bo vrednost finančnega instrumenta nihala zaradi spremembe tržnih obrestnih mer.

Družba plasira eventuelne presežke likvidnih sredstev predvsem v depozite pri domačih poslovnih bankah, pri katerih gre za fiksno obrestno mero. Podobno velja tudi za dana posojila podjetjem iz portfelja holdinga in drugim. Prejeta posojila so vezana na fiksno obrestno mero oz. EURIBOR.

2.5.2.3 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da stranka, vključena v pogodbo o finančnem instrumentu, ne bo izpolnila obveznosti in bo družbi povzročila finančno izgubo.

Družba plasira eventuelne presežke likvidnih sredstev predvsem v depozite pri domačih poslovnih bankah in kot posojila dana podjetjem v solastništvu družbe Hram Holding, d.d.

2.5.2.4 Plačilno sposobnostno tveganje

Plačilno sposobnostno tveganje je tveganje, da bo podjetje naletelo na težave pri zbiranju finančnih sredstev, potrebnih za izpolnitev finančnih obveznosti.

Glede na to, da približno 10% povprečne aktive družbe v letu 2008 predstavljajo likvidne naložbe (tržni vrednostni papirji in terjatve), likvidnostnih težav družbe v obravnavanem letu ni bilo.

2.5.3 Tečaj in način preračuna v domačo valuto

Terjatve nominirane v tuji valuti družba obračunava po srednjem tečaju Banke Slovenije. Obveznosti in denarnih sredstev nominiranih v tujih valutah, družba v poslovnem letu 2007 ni imela, razen terjatev iz naslova dividend nekaterih Hrvaških podjetij.

2.5.4 Opredmetena osnovna sredstva

Opredmeteno osnovno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, zlasti stroški dovoza in namestitve.

Nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v podjetju, tvorijo stroški, ki jih povzroči njegova zgraditev ali izdelava, in posredni stroški njegove zgraditve ali izdelave, ki mu jih je mogoče pripisati.

Opredmeteno osnovno sredstvo, pridobljeno na podlagi finančnega najema, je sestavni del opredmetenih osnovnih sredstev skupine, ki ji pripada. Njegova nabavna vrednost je enaka pošteni vrednosti ali sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin, in sicer tisti, ki je manjša.

Razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega opredmetenega osnovnega sredstva se prenese med prevrednotovalne poslovne prihodke, če je prva večja od druge, oziroma med prevrednotovalne poslovne odhodke, če je druga večja od prve.

2.5.5 Kasneje nastali stroški v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi

Stroški, ki kasneje nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo njegove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi; pri tem stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva, najprej zmanjšajo do takrat obračunani amortizacijski popravek njegove vrednosti.

Popravila ali vzdrževanje opredmetenih osnovnih sredstev so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Pripoznajo se kot odhodki, kadar se pojavijo.

2.5.6 Amortizacija

Neodpisana vrednost opredmetenega osnovnega sredstva in neopredmetenega dolgoročnega sredstva se zmanjšuje z amortiziranjem.

Opredmeteno osnovno sredstvo se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca potem, ko se je začelo uporabljati za opravljanje dejavnosti, za katero je namenjeno.

Neopredmeteno dolgoročno sredstvo se začne amortizirati, ko je na voljo za uporabo.

Amortizacijske stopnje temeljijo na življenjski dobi sredstev in znašajo:

	Amortizacijska stopnja
Pohištvo	12,5%
Računalniška in programska oprema	50,0%
Druga pomembnejša oprema	20,0 – 25,0%

Stroški amortizacije s finančnim najemom pridobljenih osnovnih sredstev se obračunajo posebej.

V primeru okrepitve sredstev v preteklem obdobju se del amortizacije iz te razlike pokriva v breme posebnega prevrednotovalnega popravka kapitala.

Zmanjšanje vrednosti osnovnih sredstev zaradi oslabitve ni strošek amortizacije, temveč prevrednotovalni poslovni odhodek v zvezi z osnovnimi sredstvi, razen če je bil pri njihovi prejšnji okrepitvi povečan prevrednotovalni popravek kapitala. V takem primeru ga je treba porabiti, preden se za razliko poveča prevrednotovalni poslovni odhodek v zvezi s temi sredstvi.

2.5.7 Finančne naložbe

Dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe v kapital, lastniški vrednostni papirji drugih podjetij ali dolžniški vrednostni papirji drugih podjetij ali države se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki je enaka bodisi plačanemu znesku denarja ali njegovih ustreznikov bodisi pošteni vrednosti drugih nadomestil za nakup, na dan menjave, povečani za stroške, ki jih je mogoče pripisati neposredno naložbi.

Naložbe v tuji valuti se preračunajo po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan bilance stanja.

Naložbe, katerih tržna cena je ob datumu bilance manjša od njihove knjigovodske oziroma naložbene vrednosti, se ovrednotijo po tržni vrednosti, razlika se obravnava kot negativni (zmanjšuje) presežek iz prevrednotenja. Za tiste naložbe, katerih vrednost je pomembno in dolgotrajno padla pod nabavno, se je vršila slabitev preko izkaza poslovnega izida.

Naložbe, katerih tržna cena je ob datumu bilance višja od njihove knjigovodske oziroma naložbene vrednosti, se ovrednotijo po tržni vrednosti, razlika se obravnava kot presežek iz prevrednotenja.

To so naložbe namenjene za prodajo in se skladno s SRS 2006 vrednotijo po pošteni vrednosti preko kapitala.

Dolgoročne finančne naložbe (v odvisna podjetja) se vrednotijo po nabavni vrednosti.

Kot dolgoročne finančne naložbe so v portfelju Hram Holdinga, d.d. opredeljene naložbe v naslednja podjetja:

- Napredek Bistrica, d.d., Ljubljana,
- Tabor, d.d., Ljubljana,
- Unitex, d.d., Ljubljana,
- Unit-as nepremičnine, d.d., Ljubljana,
- Avtomerkur, d.d., Ljubljana,
- En Plus, d.o.o, Ljubljana,
- Žima nepremičnine, d.d., Ljubljana in
- Alpemetal, d.o.o., Ljubljana.

2.5.8 Terjatve

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Prvotne terjatve se lahko kasneje povečajo ali pa ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo tudi zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

2.5.9 Denarna sredstva

Denarna sredstva sestavljajo gotovina, knjižni denar, denar na poti in denarni ustrezniki. Gotovina je denar v blagajni, in sicer v obliki bankovcev, kovancev in prejetih čekov oziroma takoj udenarljivih vrednostnih papirjev. Knjižni denar je denar na računih pri banki ali drugi finančni inštituciji, ki se lahko uporablja za plačevanje. Sestavljajo ga takoj razpoložljiva denarna sredstva in denarna sredstva, vezana na odpoklic. Denar na poti je denar, ki se prenaša iz blagajne na ustrezni račun pri banki ali drugi finančni inštituciji in se istega dne še ne vpiše kot dobroimetje pri njej. Denarni ustrezniki so sredstva, ki jih je mogočr hitro v bližnji prihodnosti neposredno pretvoriti v denar.

Knjigovodska vrednost denarnega sredstva je enaka njegovi začetni nominalni vrednosti, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju. Denarno sredstvo, izraženo v tuji valuti, se prevede v domačo valuto po menjalnem tečaju na dan prejema.

Prevrednotenje denarnih sredstev se izvrši v primeru denarnih sredstev, izraženih v tujih valutah, če se po prvem pripoznanju spremeni valutni tečaj. Tečajna razlika, ki se pojavi pri tem, lahko poveča ali zmanjša prvotno izkazano vrednost in predstavlja redni finančni prihodek oziroma redni finančni odhodek.

2.5.10 Kapital

Celotni kapital sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let ali prenesena čista izguba iz prejšnjih let, presežek iz prevrednotenja in prehodno še ne razdeljeni čisti dobiček ali še ne poravnana čista izguba poslovnega leta.

2.5.11 Dolgovi

Dolgovi so finančni in poslovni, kratkoročni in dolgoročni.

Vsi dolgovi se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski z ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga, v primeru poslovnih dolgov pa v primeru dolgoročnih dolgov prejem praviloma opredmetenih osnovnih sredstev, v primeru kratkoročnih dolgov pa prejem kakega proizvoda ali storitve ali opravljeno delo oziroma obračunani strošek, odhodek ali delež v poslovnem izidu.

Dolgoročni dolgovi se povečujejo za pripisane obresti ali zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave, če o tem obstaja sporazum z upnikom. Knjigovodska vrednost dolgoročnih dolgov je enaka njihovi izvirni vrednosti, zmanjšani za odplačila glavnice in prenose med kratkoročne dolgove, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju dolgoročnih dolgov.

Knjigovodska vrednost kratkoročnih dolgov je enaka njihovi izvirni vrednosti, popravljeni za njihova povečanja ali zmanjšanja skladno s sporazumi z upniki, dokler se ne pojavi potreba po njihovem prevrednotenju.

Kratkoročne in dolgoročne obveznosti vseh vrst se v začetku izkazujejo z zneski, ki izhajajo z ustreznih listin, ob predpostavki, da upniki zahtevajo njihovo poplačilo. Obveznosti se kasneje povečujejo s pripisanimi donosi (obresti, druga nadomestila), za katere obstaja sporazum z upnikom. Obveznosti se zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave v dogovoru z upnikom. Dolgoročne obveznosti se zmanjšujejo tudi za tisti del, ki bo moral biti poplačan v manj kot letu dni, kar se izkazuje med kratkoročnimi obveznostmi.

2.5.12 Pripoznavanje prihodkov

Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Prihodki se pripoznajo, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku.

2.5.12.1 Poslovni prihodki:

Prihodki od prodaje proizvodov, storitev, trgovskega blaga in materiala se merijo na podlagi prodajnih cen, navedenih na računih ali drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali kasneje, tudi zaradi zgodnejšega plačila.

Prevrenotovalni poslovni prihodki se pojavijo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev, ob upoštevanju predhodnega presežka iz prevrednotenja iz naslova predhodne okrepitve sredstev.

2.5.12.2 Finančni prihodki:

Finančni prihodki so prihodki iz naložbenja. Pojavljajo se v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami in tudi v zvezi s terjatvami.

Finančni prihodki se priznavajo ob obračunu ne glede na prejemke, če ne obstaja utemeljen dvom glede njihove velikosti, zapadlosti v plačilo in poplačljivosti.

Obresti se obračunavajo v sorazmerju s pretečenim obdobjem ter glede na neodplačni del glavnice in veljavno obrestno mero.

Dividende, dosežene v odvisnih podjetjih, se upoštevajo, ko je obračunan delež v čistem dobičku odvisnih podjetij, dividende pridruženih in drugih podjetij pa, ko so izplačane.

Prevrednotovalni finančni prihodki se pojavijo ob odtujitvi dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb ob upoštevanju predhodnega presežek iz prevrednotenja iz naslova predhodne okrepitve finančnih naložb

2.5.12.3 Drugi prihodki:

Izredne prihodke sestavljajo neobičajne postavke. Pojavljajo se v dejansko nastalih zneskih.

2.5.13 Pripoznavanje odhodkov

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

2.5.13.1 Poslovni odhodki:

Poslovni odhodki so v načelu enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pripoznavajo, ko je opravljeno ustrezno

prevrednotenje, ne glede na njihov vpliv na poslovni izid. Prevrednotovanje stroškov amortizacije, materiala in storitev ter stroškov dela povečujejo prevrednotovalne poslovne odhodke. Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve.

2.5.13.2 Finančni odhodki:

Finančni odhodki so odhodki za financiranje in odhodki za naložbenje. Pripoznajo se po obračunu ne glede na plačila, ki so povezana z njimi.

2.5.13.3 Drugi odhodki:

Izredne odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki se izkazujejo v dejansko nastalih zneskih. Med izredne odhodke sodi tudi prevrednotovalni popravek poslovnega izida, ki skladno s finančnim pojmovanjem kapitala ohranja njegovo kupno moč, merjeno v evrih.

2.5.14 Izkaz denarnega toka

Izkaz denarnega toka je sestavljen po posredni metodi iz podatkov bilance stanja na dan 31.12.2008 in bilance stanja na dan 31.12.2007, iz podatkov izkaza poslovnega izida za leto 2008 ter iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev pritokov in odtokov ter za ustrezno razčlenitev pomembnejših postavk.

2.6 Razčlenitve in pojasnila k računovodskim izkazom

2.6.1 Bilanca stanja

2.6.1.1 Opredmetena osnovna sredstva *4.294,96 EUR*

	Druge naprave in oprema
KOSMATA VREDNOST	
Stanje 01.01.2008	15.926,50
Povečanje	2.935,83
Zmanjšanje	0,00
Prevrednotovanje	0,00
Stanje 31.12.2008	**18.862,33**
POPRAVEK VREDNOSTI	
Stanje 1.1.2008	10.873,47
Povečanje	3.693,90
Zmanjšanje	0,00
Stanje 31.12.2008	**14.567,37**
Čista vrednost 01.01.2008	**5.053,03**
Čista vrednost 31.12.2008	**4.294,96**

2.6.1.2 Dolgoročne finančne naložbe *20.240.268,88 EUR*

	Deleži v podjetjih v skupini
KOSMATA VREDNOST	
Stanje 01.01.2008	22.805.770,83
Povečanje	2.370.799,20
Zmanjšanje	0,00
Prevrednotovanje	0,00
Stanje 31.12.2008	**25.176.570,03**
POPRAVEK VREDNOSTI	
Stanje 1.1.2008	4.936.301,15
Povečanje	0,00
Zmanjšanje	0,00
Stanje 31.12.2008	**4.936.301,15**
Čista vrednost 01.01.2008	**17.869.469,68**
Čista vrednost 31.12.2008	**20.240.268,88**

SPECIFIKACIJA DELEŽEV V PODJETJIH V SKUPINI NA 31.12.2008 (v EUR)

NALOŽBA - IZDAJATELJ	količina	izdano	% lastništva	bruto naložba	popravek	neto naložba	kapital 2008	poslovni izid 2008
AVTOMERKUR, D.D., LJUBLJANA	82.649	107.104	77,17%	1.512.286,52	47.211,13	1.465.075,39	917.984,00	-84.649,00
NAPREDEK BISTRICA D.O.O., LJUBLJANA	70,71%			5.621.590,76	1.729.648,03	3.891.942,73	6.238.288,64	438.769,11
UNIT-AS NEPREMIČNINE, D.D., LJUBLJANA	169.362	173.377	97,68%	2.443.192,99	0,00	2.443.192,99	5.245.382,41	87.344,56
UNITEX D.D., LJUBLJANA	26.580	52.542	50,59%	2.788.502,28	2.778.775,08	9.727,20	-1.704.532,00	-111.741,00
ŽIMA NEPREMIČNINE, D.O.O., LJUBLJANA	100,00%			1.183.785,64	0,00	1.183.785,64	1.490.212,35	-3.148,63
ALPEMETAL D.O.O., LJUBLJANA	100,00%			1.686.942,44	0,00	1.686.942,44	2.238.747,00	89.159,00
EN PLUS, D.O.O., LJUBLJANA	60,00%			9.225.619,68	0,00	9.225.619,68	4.924.565,00	-1.221.719,00
TABOR, D.O.O., LJUBLJANA	23,39%			714.649,72	380.666,91	333.982,81	1.319.120,49	-352.050,67
SKUPAJ				**25.176.570,03**	**4.936.301,15**	**20.240.268,88**	**20.669.767,89**	**-1.158.035,63**

2.6.1.3 Dolgoročne poslovne terjatve 740.677,40 EUR

Predstavljajo kupnino za odprodan paket delnic Tiskarne Ljubljana (Impress), d.d..

2.6.1.4 Odložene terjatve za davek 1.489.155,98 EUR

Odložene terjatve za davek predstavljajo 21% od:

- akumulirane davčne izgube podjetja (990.841,89 EUR),
- davčno nepriznanih slabitev finančnih naložb v preteklih letih (273.068,21 EUR),
- davčno nepriznanih slabitev finančnih naložb v letu 2008 (225.245,88 EUR).

2.6.1.5 Kratkoročne finančne naložbe 5.177.070,52 EUR

Med kratkoročne finančne naložbe na bilančni dan spadajo:

- naložbe v delnice in poslovne deleže, namenjene za odprodajo – 3.008.787,51 EUR,
- dana kratkoročna posojila podjetjem iz skupine – 1.541.907,65 EUR:
- kratkoročna posojila drugim - 626.375,36 EUR.

2.6.1.6 Kratkoročne poslovne terjatve 72.862,46 EUR

Kratkoročne poslovne terjatve predstavljajo

- terjatve iz naslova zaračunanih poslovnih storitev podjetjem v skupini v višini 68.832,00 EUR,
- terjatve iz naslova kupnine za prodane vrednostne papirje in iz naslova neizplačanih dividend (4.030,46 EUR),

2.6.1.7 Denarna sredstva 6.072,74 EUR

Stanje predstavljajo sredstva na transakcijskih računih in gotovina v blagajni.

2.6.1.8 Kapital 22.351.180,05 EUR

Izkaz gibanja kapitala v letu 2008 je kot del letnega poročila prikazan na strani 30 tega poročila.

Osnovni kapital je skladen s stanjem v delniški knjigi (prikazano v uvodu letnega poročila) na bilančni datum.

Celotni kapital je sestavljen iz:

- osnovnega kapitala v višini 18.138.319,98 EUR,
- kapitalskih rezerv v višini 4.643.344,40 EUR, ki od 01.01.2006 dalje skladno s SRS 2006 vsebujejo prejšnji splošni prevrednotovalni popravek (revalorizacijo) kapitala,

- rezerv iz dobička, ki se delijo na zakonske (22.761,70 EUR) in druge (432.472,22 EUR),
- negativnega presežka iz prevrednotenja, v višini -428.048,99 EUR, ki je nastal zaradi krepitve tržnih finančnih naložb, in je že povečan za odloženo davčno terjatev,
- prenesene poslovne izgube v višini -457.669,26 EUR.

2.6.1.9 Odložene obveznosti za davek 1.399,85 EUR

Nastale so kot posledica vračunanega davka na dohodke pravnih oseb na kasnejše (realizirane) prihodke iz naslova krepitve naložb, ki se vrednotijo po pošteni vrednosti preko kapitala, ko (če) bodo (bi bile) te naložbe prodane.

2.6.1.10 Kratkoročne finančne obveznosti 5.338.042,46 EUR

Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini, so nastale ob najemu posojil od družb v skupini, v skupni višini 621.119,08 EUR;

kratkoročne finančne obveznosti do bank predstavljata dva z menicami zavarovana kredita poslovne banke v skupni višini 4.660.127,39 EUR, z obrestno mero 1-mesečni EURIBOR in pribitkom od 2,1% do 2,2%;

druge kratkoročne finančne obveznosti nastale iz naslova iztisnitev malih delničarjev, v višini 56.795,99 EUR.

2.6.1.11 Kratkoročne poslovne obveznosti 39.402,01 EUR

Predstavljajo kratkoročne nezapadle obveznosti iz poslovanja do dobaviteljev osnovnih in obratnih sredstev ter storitev (14.064,87 EUR), obveznosti za plačilo DDV (5.457,40 EUR) in obveznosti iz naslova obračunanih plač za mesec december 2008 (19.879,74 EUR).

2.6.2 Izkaz poslovnega izida

2.6.2.1 Čisti prihodki od prodaje ***57.360,00 EUR***

Predstavljajo opravljene poslovne storitve holdinga družbam v skupini v letu 2008.

2.6.2.2 Stroški blaga, materiala in storitev ***154.197,77 EUR***

	2008	**2007**
Stroški materiala	7.370,38	8.636,91
Stroški storitev	146.827,39	170.831,68
Skupaj	**154.197,77**	**179.468,59**

Stroški materiala predstavljajo stroške energije v višini 1.769,56 EUR, stroške pisarniškega materiala (4.061,24 EUR) in nabavo strokovne literature v višini 1.539,58 EUR.

Med stroški storitev so največji trije:

najemnine	21.534,08 EUR
odvetniške in pravne storitve	28.950,90 EUR
revizija	10.964,00 EUR
ostale storitve	85.378,41 EUR
skupaj	**146.827,39 EUR**

2.6.2.3 Stroški dela ***258.851,34 EUR***

Bruto plače	204.740,11 EUR
Stroški socialnih zavarovanj	32.963,32 EUR
Drugi stroški dela	21.147,91 EUR
Skupaj	**258.851,34 EUR**

V drugih stroških dela so zajeti regres za letni dopust (5.220,00 EUR), povračila stroškov prevoza na delo (2.040,00 EUR) in prehrane med delom (6.412,10 EUR) in davek na izplačane plače (7.475,81 EUR).

2.6.2.4 Odpisi vrednosti ***3.693,90 EUR***

Predstavljajo amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev, obračunano po predpisanih stopnjah, ki so navedene v Povzetku računovodskih usmeritev.

2.6.2.5 Drugi poslovni odhodki ***18.376,86 EUR***

Plačane članarine (150,00 EUR) in sodne takse (710,06 EUR) ter razlika med celotnim in dejansko obračunanim vstopnim DDV (17.516,80 EUR), so uvrščene med druge poslovne odhodke.

2.6.2.6 Finančni prihodki iz deležev 616.333,28 EUR

To so finančni prihodki iz deležev v drugih družbah. Predstavljajo prejete dividende v obravnavanem razdobju (143.302,96 EUR) in realizirane kapitalske dobičke pri odprodajah vrednostnih papirjev (667.240,46 EUR).

Realizirani kapitalski dobički pri odprodaji naložb v letu 2008:

- delnice domačih izdajateljev ⇒ 646.380,94 EUR,
- delnice tujih izdajateljev ⇒ 20.859,52 EUR,

Prejete dividende v letu 2008:

domači izdajatelji vrednostnih papirjev		132.630,00 €
tuji izdajatelji vrednostnih papirjev		10.672,96 €
	skupaj	**143.302,96 €**

2.6.2.7 Finančni prihodki iz danih posojil 139.344,46 EUR

Finančni prihodki iz danih posojil so obračunane obresti na dana posojila družbam znotraj sistema v višini 93.369,23 EUR,

obresti na vpogledna sredstva na TRR in bančne depozite (14.089,46 EUR)

ter obresti iz danih posojil drugim (31.885,77 EUR).

Povprečna obrestna mera na dana kratkoročna posojila je v letu 2008 znašala 5,86%, na plasirana denarna sredstva v bančne depozite pa 3,85%.

2.6.2.8 Finančni prihodki iz poslovnih terjatev 64.675,69 EUR

To so obračunane pogodbene obresti iz naslova odložene kupnine za prodane delnice Tiskarne Ljubljana (Impress) , d.d. – 40.643,00 EUR in TP Koloniala, d.d. Maribor – 24.032,69 EUR.

2.6.2.9 Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb 563.940,02 EUR

To so evidentirane **realizirane kapitalske izgube (15.014,86 EUR)**, ki so nastale ob odprodajah vrednostnih papirjev v letu 2008:

- delnice SEB BD, Bangladeš,
- delnice NCCB BD, Bangladeš ,
- Zavarovalnica Triglav, d.d., Ljubljana (100 delnic),
- Mercator, d.d., Ljubljana (291 delnic).

Sem spadajo tudi **odhodki iz naslova slabitev finančnih naložb** v letu 2008 v višini 439.644,29 EUR:

- domači tržni vrednostni papirji ⇒ 228.112,89 EUR,
- tuji tržni vrednostni papirji ⇒ 211.531,40 EUR,

Skladno s pojasnilom št. 1 k SRS 3 Slovenskega inštituta za revizijo, so se v letu 2008 opravile tudi slabitve nekaterih finančnih naložb, ki se vrednotijo po nabavni vrednosti. Njihova naložbena vrednost je bila konec leta za več kot 20% višja od sorazmernega dela kapitala izdajatelja. Zato je bila razlika pripoznana kot odhodek (109.280,87 EUR).

2.6.2.10 Finančni odhodki iz finančnih obveznosti 257.356,88 EUR

Finančni odhodki iz finančnih obveznosti (v skupini), so obresti iz prejetih posojil od družb v skupini v višini 15.687,84 EUR

Finančni odhodki iz posojil prejetih od bank, v višini 241.669,04 EUR.

2.6.2.11 Odloženi davki 16.679,72 EUR

Neto prihodki iz naslova odloženih davkov so posledica:

- zmanjšanja terjatve do odloženih davkov iz naslova akumulirane davčne izgube družbe, zaradi pozitivne davčne osnove v letu 2008 in zaradi prehoda na novo davčno stopnjo (21%), ki bo veljala v letu 2009 (odhodki v višini 98.594,59 EUR) in
- povečanja terjatev iz naslova odloženih davkov zaradi oblikovanih –davčno nepriznanih-slabitev finančnih naložb (21%) – prihodki v višini 115.274,31 EUR.

2.6.3 Čisti poslovni izid po preračunu kapitala s pomočjo cen življenjskih potrebščin

	Znesek kapitala	% rasti	Poslovni izid pred preračunom	Izračunan učinek	Zmanjšan poslovni izid
Kapital – vse kategorije, razen tekočega dobička	22.965.840,13 €	2,1%	-168.642,64 €	482.282,64 €	-650.925,28 €

2.7 Izjava poslovodstva

Hram holding, finančna družba, d.d.
Vilharjeva 29, p.p. 5774
SI - 1001 Ljubljana
tel.: +386(0)1 300 53 66
fax: +386(0)1 300 53 70
e-mail: info@hh.si

Registrirano pri Okrožnem sodišču v Ljubljani
Vložna številka 1/26040/00
Matična številka, predmet in nadzor nad vpisi
Osnovni kapital družbe: 4.346.979.000,00 sit
ID za DDV: SI59299
Davčna št.: 5461690

Ljubljana, 10.03.2009

I Z J A V A

Predsednik uprave družbe Hram Holding, d.d., Ljubljana Jaroslav Žontar, član uprave Sašo Tanko in računovodja Tomaž Zorec, osebe odgovorne za sestavo letnega poročila družbe Hram Holding, d.d., Ljubljana,

izjavljamo,

da je po našem najboljšem vedenju:

- računovodsko poročilo sestavljeno v skladu z ustreznim okvirom računovodskega poročanja in da daje resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja ter poslovnega izida družbe,

- v poslovno poročilo vključen pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganja, ki jim je družba kot celota izpostavljena.

Član uprave
Sašo Tanko

Predsednik uprave
Jaroslav Žontar

Računovodja
Tomaž Zorec

2.8 Poročilo neodvisnega revizorja

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe HRAM HOLDING, finančna družba, d.d., Ljubljana

Revidirali smo priložene računovodske izkaze gospodarske družbe HRAM HOLDING, finančna družba, d.d., Ljubljana, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2008, izkaz poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost poslovodstva za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša naloga je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj proučí revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen poslovodstva kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošten prikaz finančnega stanja gospodarske družbe HRAM HOLDING, finančna družba, d.d., Ljubljana na dan 31. decembra 2008 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah (ZGD - 1) potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Marjan Mahnič, univ. dipl. ekon.
pooblaščeni revizor
partner

KPMG Slovenija, d.o.o.

Ljubljana, 17. april 2009

KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI

SKUPINE HRAM HOLDING,

PRIPRAVLJENI V SKLADU Z MEDNARODNIMI STANDARDI RAČUNOVODSKEGA POROČANJA, KOT JIH JE SPREJELA EU

1. Predstavitev skupine Hram Holding

Skupino Hram Holding sestavljajo obvladujoča družba Hram Holding, d.d., Ljubljana in dvajset odvisnih družb v Sloveniji.

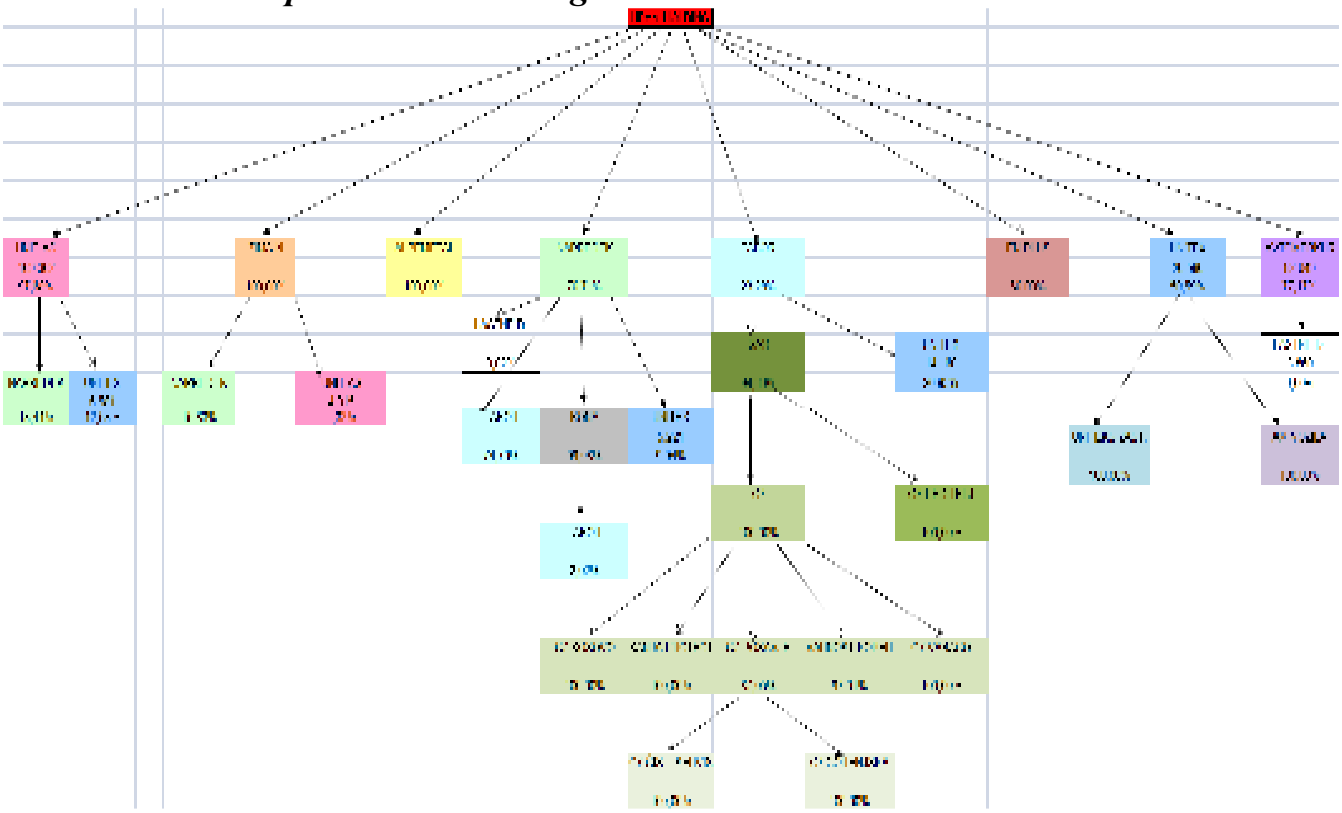
V letu 2008 je skupina dosegla 51.322 tisoč EUR prihodkov od prodaje in to skoraj v celoti v Sloveniji. Ker gre za finančni holding, so prihodki od prodaje nastali iz poslovanja podjetij Avtomerkur, d.d., Ljubljana (prodaja in servisiranje vozil) v višini 19.523 tisoč EUR, Uniteks zastopstva, d.o.o. in Unitex, d.d., Ljubljana (trgovina na debelo s prehrambenimi in tekstilnimi izdelki) v višini 1.595 tisoč EUR, Unit-as nepremičnine, d.d., Ljubljana (poslovanje z nepremičninami) v višini 240 tisoč EUR, G7, družba za varovanje, d.o.o. in Reditelj, d.o.o. (storitve varovanja) 23.002 tisoč EUR ter En Plus, d.o.o., Ljubljana (trgovina z naftnimi drivati) 6.962 tisoč EUR. Čisti prihodki od prodaje Skupine so v obravnavanem letu porasli za 15%.

	2008	**2007**
Čisti prihodki od prodaje v 1000 €	51.322	44.439
Čisti dobiček v 1000 €	-11.873	145
Vrednost sredstev v 1000 €	50.434	60.461
Število zaposlenih na dan 31.12.	1.015	1.199

V skupino Hram Holding so, poleg obvladujoče družbe, vključene naslednje odvisne družbe:

	Delež lastništva na 31.12.2008	**Delež lastništva na 31.12.2007**	**Osnovni kapital V 1000 €**
Unit-as nepremičnine, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	100,00 %	93,62 %	723
Žima nepremičnine, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	100,00 %	99,30 %	587
Alpemetal, d.o.o., C. Ljubljanske brigade 15, Ljubljana	100,00 %	99,41 %	638
Napredek, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	99,98 %	98,81 %	2.751
Tabor, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	99,98 %	99,09 %	866
Unitex, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	99,99 %	99,17 %	2,192
Avtomerkur, d.d., Samova 14, Ljubljana	77,17 %	77,17 %	447
Kona, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	99,96 %	98,79 %	1.410
Uniteks zastopstva, d.o.o., Šmartinska 152, Ljubljana	99,99 %	99,17 %	9
Avtomerkur vozila, d.o.o., Šmartinska 152, Ljubljana	99,99 %	96,59 %	131
En plus, d.o.o., Brnčičeva 31, Ljubljana	60,00 %	60,00 %	6.409
SAS Group, d.o.o., Vilharjeva 29, Ljubljana	94,82 %	93,97%	1.009
Skupina G7, d.o.o., Špruha 33, Trzin	94,82 %	86,45%	2.548
Reditelj, d.o.o., Špruha 33, Trzin	94,82 %		8

Struktura skupine Hram Holding na dan 31.12.2008

Organi družb v Skupini

Upravo obvladujoče družbe je v letu 2008 vodil direktor Sašo Tanko, nadzorni svet pa so sestavljali Matej Kovač (predsednik), Aleš Jesih in Tomaž Adamič. V poslovnem letu 2008 je bilo v obvladujoči družbi 5 zaposlenih.
V poslovnem letu 2008 so odvisne družbe vodili naslednji direktorji:

	Direktorji	Število zaposlenih
Unit-as nepremičnine, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	Sašo Tanko	0
Žima nepremičnine, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	Tomaž Zorec	0
Alpemetal, d.o.o., C. Ljubljanske brigade 15, Ljubljana	Sašo Tanko	0
Napredek, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	Sašo Tanko	0
Tabor, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	Tomaž Zorec	0
Unitex, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	Ksenija Gašperšič	1
Avtomerkur, d.d., Samova 14, Ljubljana	Matija Dolenec	84
Kona, d.d., Šmartinska 152, Ljubljana	Ksenija Gašperšič	0
Uniteks zastopstva, d.o.o., Šmartinska 152, Ljubljana	Sašo Tanko	8
Avtomerkur vozila, d.o.o., Šmartinska 152, Ljubljana	Sašo Tanko	0
En plus, d.o.o., Brnčičeva 31, Ljubljana	Urban Čop	3
SAS Group, d.o.o., Vilharjeva 29, Ljubljana	Boris Stadler	0
Skupina G7, Špruha 33, Trzin	Aleš Hajnrihar (direktor G7, d.o.o.)	916
Reditelj, d.o.o., Špruha 33, Trzin	Janez Videmšek	3

2. Konsolidirana bilanca stanja

v tisoč EUR	*Pojasnilo*	31.12.2008	31.12.2007
Sredstva			
Opredmetena osnovna sredstva	*7.1.1.*	15.101	12.245
Neopredmetena sredstva	*7.1.2.*	5.133	14.548
Naložbene nepremičnine	*7.1.3.*	3.820	3.945
Dolgoročne finančne naložbe	*7.1.4.*	6.301	11.167
Odložene terjatve za davek	*7.1.5.*	5.403	2.329
Skupaj dolgoročna sredstva		**35.758**	**44.234**
Zaloge	*7.1.6.*	2.888	2.770
Kratkoročna dana posojila	*7.1.7.*	2.146	3.575
Poslovne in druge terjatve	*7.1.8.*	9.329	9.544
Denarna sredstva in denarni ustrezniki		261	316
Sredstva, razvrščena med sredstva za prodajo		53	22
Skupaj kratkoročna sredstva		**14.676**	**16.227**
Skupaj sredstva		**50.434**	**60.461**
Kapital			
Izdani kapital		18.138	18.138
Rezerve		5.099	5.166
Zadržani dobiček		-10.847	1.176
Presežek iz prevrednotenja		-555	2.379
kapital večinskih lastnikov		**11.835**	**26.859**
Manjšinski deleži v okviru kapitala		1.603	2.432
Skupaj kapital	***7.1.9.***	**13.438**	**29.291**
Obveznosti			
Prejeta dolgoročna posojila	*7.1.11.*	10.861	9.120
Druge dolgoročne finančne obveznosti		259	409
Rezervacije	*7.1.12.*	719	658
Odložene obveznosti za davek	*7.1.5.*	1	799
Skupaj dolgoročne obveznosti		**11.840**	**10.986**
Prejeta kratkoročna posojila		7.725	6.527
Druge kratkoročne finančne obveznosti		6.093	3.858
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev		5.909	6.348
Druge kratkoročne poslovne obveznosti		4.914	3.048
Kratkoročni del rezervacij		395	260
Obveznost za davek od dobička		120	143
Skupaj kratkoročne obveznosti	***7.1.13.***	**25.156**	**20.184**
Skupaj obveznosti		**36.996**	**31.170**
Skupaj kapital in obveznosti		**50.434**	**60.461**

3. Konsolidirani izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR

	pojasnilo	2008	2007
Prihodki od prodaje	*7.2.1.*	51.322	44.439
Proizvajalni stroški in neposredni poslovni stroški	*7.2.2.*	54.691	45.000
Kosmati dobiček/-izguba		**-3.369**	**-561**
Drugi prihodki (iz poslovanja)	*7.2.3.*	3.099	714
Drugi odhodki (iz poslovanja)	*7.2.4.*	783	770
Poslovni izid brez stroškov financiranja		**-1.052**	**-617**
Prihodki iz financiranja	*7.2.5.*	1.553	2.001
Stroški financiranja	*7.2.6.*	15.296	998
Poslovni izid iz financiranja		**-13.743**	**1.003**
Poslovni izid pred obdavčitvijo		**-14.795**	**386**
Davki	*7.2.8.*	2.923	-241
Dobiček/-Izguba obračunskega obdobja		**-11.873**	**145**
Od tega:			
Dobiček/-Izguba večinskih lastnikov		-10.393	130
Dobiček/-Izguba manjšinskih lastnikov		-1.479	15
Osnovni in prilagojeni čisti dobiček/-izguba na delnico (v EUR)		-2,39	0,03

4. Konsolidirani izkaz finančnega izida

v tisoč EUR	2008	2007
Finančni tokovi pri poslovanju		
Poslovni izid obračunskega obdobja	**-11.873**	**146**
Prilagoditve za:	**12.298**	**278**
Amortizacijo nepremičnin, naprav in opreme	1.228	672
Amortizacijo neopredmetenih dolgoročnih sredstev	50	52
Amortizacijo naložbenih nepremičnin	73	73
Odpise sredstev	299	762
Prihodki od naložbenja	-1.074	-1.680
Prihodki od financiranja	-479	-321
Odhodki za financiranje	1.293	859
Odhodki od naložbenja	14.003	139
Prihodki od prodaje naložbenih nepremičnin	-52	-376
Odhodki za davke	-3.043	98
Dobiček iz poslovanja pred spremembami čistih obratnih sredstev in rezervacijami	**426**	**424**
Sprememba poslovnih in drugih terjatev	215	-7.844
Zmanjšanje kratkoročnih danih posojil	1.429	712
Sprememba zalog	-118	-1.241
Sprememba obveznosti	3.489	11.586
Sprememba rezervacij	195	561
Pri poslovanju pridobljena denarna sredstva	**5.211**	**3.774**
Plačane obresti	-1.222	-585
Plačani davek iz dobička	-143	-62
Čisti finančni tok iz poslovanja	**4.272**	**3.551**
Finančni tokovi pri naložbenju		
Prejemki iz prodaje nepremičnin, naprav in opreme	0	371
Prejemki iz prodaje naložb	1.432	5.628
Prejemki iz prodaje naložbenih nepremičnin	0	2.115
Prejete obresti	211	207
Prejete dividende	230	90
Izdatki za nakupe naložb	-3.225	-4.225
Izdatki za nakupe naložb v skupini	-372	-99
Izdatki za dana posojila	-431	-2.195
Izdatki za dokapitalizacije družb vskupini	-5.583	-6.760
Sprememba vrednosti nepremičnin, naprav in opreme	-4.085	-10.446
Sprememba vrednosti naložbenih nepremičnin	52	1.739
Sprememba vrednosti neopredmetenih sredstev	-169	-536
Sprememba vrednosti naložb	4.866	-1.657
Čisti finančni tok iz naložbenja	**-7.074**	**-15.768**
Finančni tokovi pri financiranju		
Najem posojil	2.868	12.755
Plačilo obveznosti iz dolgoročnega finančnega najema	-121	-312
Čisti finančni tok iz financiranja	**2.747**	**12.443**

Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	**-54**	**226**
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku obdobja	315	89
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu obdobja	**261**	**315**

5. Konsolidirani izkaz gibanja kapitala

v tisoč EUR	**izdani kapital**	**rezerve**	**zadržani dobički**	**presežek iz prevrednotenja**	**kapital večinskih lastnikov**	**manjšinski kapital**	**skupaj kapital**
stanje 1.1.2007	**18.138**	**5.099**	**2.664**	**981**	**26.882**	**888**	**27.770**
vnos čistega dobička poslovnega leta			130		130	15	145
oblikovanje drugih rezerv iz dobička		67	-67		0		0
sprememba poštene vrednosti sredstev				1.593	1.593		1.593
učinki akvizicije in dodatnih nakupov družb v skupini			-1.559		-1.559	1.529	-30
prodaja lastnih delnic					0		0
nakup lastni delnic					0		0
odloženi davki					0		0
prodaje naložb razpoložljiviha za prodajo			8	-195	-187		-187
stanje 31.12.2007	**18.138**	**5.166**	**1.176**	**2.379**	**26.859**	**2.432**	**29.291**
vnos čistega dobička poslovnega leta			-10.393		-10.393	-1.479	-11.873
oblikovanje drugih rezerv iz dobička		-67	67		0		0
sprememba poštene vrednosti sredstev			127	-2.218	-2.091		-2.091
učinki dokapitalizacij in dodatnih nakupov družb v skupini			-1.824		-1.824	651	-1.173
nakup lastni delnic					0		0
odloženi davki					0		0
prodaje naložb razpoložljiviha za prodajo				-716	-716		-716
stanje 31.12.2008	**18.138**	**5.099**	**-10.847**	**-555**	**11.835**	**1.604**	**13.438**

6. Računovodske usmeritve

6.1. Poročujoča Družba

Hram Holding, d.d., Ljubljana (v nadaljevanju »Družba«) je podjetje s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Vilharjeva 29, Ljubljana. Konsolidirani računovodski izkazi Družbe za leto, ki se je končalo dne 31. decembra 2008, vključujejo Družbo in njene odvisne družbe (skupaj v nadaljevanju »Skupina«), deleže Skupine v pridruženih družbah ter deleže v skupaj obvladovanih podjetjih.

6.2. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

6.2.1. Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) kot jih je sprejela EU.

Uprava Družbe je računovodske izkaze potrdila dne 20.04.2009.

6.2.2. Podlaga za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen pri finančnih sredstvih razpoložljivih za prodajo (delnicah, ki kotirajo in enotah vzajemnih skladov), kjer se upošteva poštena vrednost.
Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v pojasnilu št. 6.20.

6.2.3. Funkcijska in predstavitvena valuta

Priloženi konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v EUR, torej v funkcijski valuti Družbe. Vse računovodske informacije predstavljene v EUR, so zaokrožene na tisoč enot.

6.2.4. Uporaba ocen in presoj

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov v skladu z MSRP podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.
Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.
Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najmočneje vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisane v naslednjih pojasnilih:

- preveritev nadomestljive vrednosti dobrega imena
- merjenje obveznosti za odpravnine in jubilejne nagrade
- vrednotenje finančnih instrumentov

6.2.5. Pomembne računovodske usmeritve

Skupina uporablja iste računovodske usmeritve v vseh obdobjih, predstavljenih v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih. Družbe v skupini uporabljajo enotne računovodske usmeritve.

6.3. Podlaga za konsolidacijo

6.3.1. Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje Skupina. Obvladovanje obstaja, ko ima Skupina zmožnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upošteva obstoj in učinek potencialnih glasovalnih pravic, ki jih je trenutno moč uveljaviti ali zamenjati. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne do datuma, ko preneha. Računovodske usmeritve odvisnih družb so bile po potrebi spremenjene oz. prilagojene usmeritvam Skupine.

6.3.2. Pridružena podjetja in skupni podvigi (po kapitalski metodi obračunana skupaj obvladovana podjetja)

Pridružena podjetja so podjetja, kjer ima Skupina pomemben vpliv, ne obvladuje pa njihove finančne in poslovne usmeritve.
Pomemben vpliv obstaja, če ima Skupina v drugi družbi med 20 in 50 odstotkov glasov. Skupni podvigi so podjetja, čigar gospodarska delovanja so pod skupnim obvladovanjem Skupine, in ki so nastala na podlagi pogodbenega sporazuma, kjer so potrebne soglasne finančne in poslovne odločitve.
Pridružena podjetja se obračunavajo po kapitalski metodi. Konsolidirani računovodski izkazi zajemajo delež Skupine v dobičkih in izgubah pridruženih podjetij, izračunana po kapitalski metodi, po opravljeni uskladitvi računovodskih usmeritev, od datuma ko se pomemben vpliv začne do datuma ko se konča. Če je delež Skupine v izgubah pridruženega podjetja večji kot njen delež, se knjigovodska vrednost deleža Skupine (vključno vse dolgoročne naložbe) zmanjša na nič, delež v nadaljnjih izgubah pa se preneha pripoznavati, toda le v obsegu, za katerega ima Skupina obvezo ali je opravila plačila v imenu pridruženega podjetja.

6.3.3. Posli izvzeti iz konsolidacije

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov so izločena stanja, nerealizirani dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov znotraj Skupine. Nerealizirani dobički iz poslov s pridruženimi podjetji se izločijo le do obsega deleža Skupine v tem podjetju. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslabitvi

6.4. Tuje valute

6.4.1. Posli v tuji valuti

Posli izraženi v tuji valuti se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto družb znotraj Skupine po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti izražena v tuji valuti na dan bilance stanja se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem, kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja. Nedenarna sredstva in obveznosti izražena v tuji valuti in izmerjena po pošteni vrednosti se pretvorijo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih inštrumentov razvrščenih kot na razpolago za prodajo ali za nefinančno obveznost, ki je določena kot varovanje pred tveganjem.

6.5. Finančni inštrumenti

6.5.1. Neizpeljani finančni inštrument

Neizpeljani finančni inštrumenti vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustreznike, prejeta in dana posojila, ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni inštrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za (inštrumente, ki preko poslovnega izida niso pripoznani po pošteni vrednosti) stroške, ki se neposredno nanašajo na posel, z izjemo spodaj navedenega. Po začetnem pripoznanju, se neizpeljani finančni inštrumenti izmerijo na način, ki je opredeljen v nadaljevanju.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled. Prekoračitve na tekočem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev v Skupini, so v izkazu finančnega izida vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.
Obračunavanje finančnih prihodkov in odhodkov je opisano v točki 6.15. tega poglavja.

Finančna sredstva na razpolago za prodajo
Naložbe Skupine v kapitalske vrednostnice so razvrščene kot finančna sredstva, ki so na razpolago za prodajo. Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti. Spremembe poštene vrednosti so pripoznane neposredno v kapitalu. Ko se pripoznanje naložbe odpravi, se s tem povezani dobiček ali izguba prenese v poslovni izid. Izgube zaradi oslabitve ter pozitivne in negativne tečajne razlike pri denarnih sredstvih na razpolago za prodajo, so pripoznane neposredno v kapitalu.

Naložbe po pošteni vrednosti skozi poslovni izid
Inštrument je razvrščen po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, če je v posesti za trgovanje, ali če je določen kot takšen po začetnem pripoznanju. Finančni inštrumenti so določeni po pošteni vrednosti skozi poslovni izid pod pogojem, da je Skupina zmožna voditi te naložbe, kot tudi odločati o nakupih in prodajah na podlagi poštene vrednosti. Po začetnem pripoznanju, se pripadajoči stroški posla pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku. Finančni inštrumenti po pošteni vrednosti skozi poslovni izid so merjeni po pošteni vrednosti, znesek spremembe poštene vrednosti pa se pripozna v poslovnem izidu.

Ostalo
Ostali neizpeljani finančni inštrumenti so merjeni po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve.

6.6. Opredmetena osnovna sredstva

6.6.1. Izkazovanje in merjenje

Opredmetena osnovna sredstva so izkazana po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubi zaradi oslabitve. Opredmetena osnovna sredstva na dan prehoda na MSRP, se izmerijo na osnovi njihove domnevne nabavne vrednosti na ta datum.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški v lastnem okvirju izdelanega sredstva zajema stroške materiala, neposredne stroške dela, in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve nepremičnin, naprav in opreme ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. Nabavljene računalniške programe, ki pomembno prispevajo k funkcionalnosti sredstev, je treba usredstviti kot del te opreme. Stroški izposojanja v zvezi z nabavo ali izgradnjo zadevnih sredstev se izkažejo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku..
Deli opredmetenih nabavnih sredstev, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna opredmetena osnovna sredstva.

Dobiček oziroma izguba, ob odsvojitvi opredmetenega osnovnega sredstva, se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva z njegovo knjigovodsko vrednostjo in izkaže v izkazu poslovnega izida med »drugimi poslovnimi prihodki«.

6.6.2. Prerazporeditve k naložbenim nepremičninam

Nepremičnine, ki so zgrajene ali razvite za prihodnjo uporabo kot naložbene premičnine so obravnavana kot nepremičnine, naprave, oprema in izkazana po njihovi nabavni vrednosti do datuma dokončanja gradnje ali razvijanja, ko postane nepremičnina naložbena nepremičnina. Dobiček ali izguba, ki se pojavi pri ponovnem merjenju poštene vrednosti, se pripozna v poslovnem izidu.
Če se lastniško uporabljena nepremičnina spremeni v naložbeno nepremičnino, se ta nepremičnina izmeri po njeni pošteni vrednosti in prerazporedi k naložbenim nepremičninam. Dobiček, ki se pojavi pri ponovnem merjenju se pripozna neposredno v kapitalu. Izguba, ki se pojavi pa se pripozna neposredno v poslovnem izidu.

6.6.3. Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela nepremične, naprave in opreme se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v Skupino, ter če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi ostali stroški (kot npr. dnevno servisiranje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

6.6.4. Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsake posamezne nepremičnine, naprave in opreme. Najeta sredstva se amortizirajo ob upoštevanju trajanja najema in dobe koristnosti. Zemljišča se ne amortizirajo.
Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

- zgradbe 40 let
- naprave in oprema 5-12 let
- pohištvo in vgrajena oprema 5-10 let
- sestavni deli 3-5 let

Metode amortiziranja, dobe koristnosti in preostale vrednosti se ponovno pregledajo na dan poročanja.

6.7. Neopredmetena sredstva

6.7.1. Dobro ime

Dobro ime (slabo ime) nastane ob prevzemu odvisnih družb, pridruženih podjetij ter skupnih podvigov.
Prevzemi od vključno dneva prehoda na MSRP dalje:
Pri prevzemih, izvedenih dne 1. januarja 2006 ali kasneje, se dobro ime nanaša na presežek oz. razliko med stroškom nabave in deležem Skupine v čisti pošteni vrednosti ugotovljenih sredstev, obveznosti ter pogojnih obveznosti prevzete družbe. Če je presežek negativen (slabo ime), se le-ta neposredno pripozna v izkazu poslovnega izida.
Pri nakupih manjšinskih deležev in dokapitalizaciji družb, ki so že v skupini, se razlika med nakupno vrednostjo in pošteno vrednostjo pridobljenega deleža pripozna v kapitalu.

6.7.2. Nakup manjšinskih deležev

Dobro ime, ki se pojavi pri nabavi manjšinskih deležev v odvisnih družbah, predstavlja presežek oz. razliko med stroški dodatne naložbe in knjigovodsko vrednost sredstev, ki so bila nabavljena na dan izmenjave.

6.7.3. Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva (premoženjske pravice – programska oprema) pridobljena s strani Skupine, in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve

6.7.4. Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo bodoče gospodarski koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

6.7.5. Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

- patenti in blagovne znamke 10-20 let,
- pripoznani stroški razvijanja 5-7 let.

6.8. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine posedovane, da bi prinašale najemnino ali povečevala vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje. Naložbene nepremičnine so izkazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.
Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsake posamezne naložbene nepremičnine. Zemljišča se ne amortizirajo.
Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

- zgradbe 20 let

Če se uporaba nepremičnine spremeni v tej meri, da zahteva prerazvrstitev med opredmetena osnovna sredstva, se njena poštena vrednost spremeni v strošek za kasnejše obračunavanje.

6.9. Najeta sredstva

Najem, pri katerem Skupina prevzame vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, se obravnava kot finančni najem. Po začetnem pripoznanju je najeto sredstvo izkazano v znesku, ki je enak pošteni vrednosti ali, če je ta nižja, sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin. Po začetnem pripoznanju se sredstvo obračunava v skladu z računovodskimi usmeritvami, ki veljajo za takšna sredstva.

Ostali najemi se obravnavajo kot poslovni najemi in z izjemo naložbenih nepremičnin se najeta sredstva ne pripoznajo v bilanci stanja Skupine. Naložbena nepremičnina, ki je v poslovnem najemu, je izkazana v bilanci stanja Skupine, in sicer po pošteni vrednosti.

6.10. Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Stroški zalog se izkazujejo po metodi zaporednih cen (FIFO) in vsebujejo nabavno vrednost, stroške izdelave in pretvarjanja in druge stroške, ki se pojavljajo pri spravljanju zalog na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje. Pri dokončanih proizvodih in nedokončani proizvodnji stroški vsebujejo tudi ustrezen delež posrednih proizvajalnih stroškov ob normalni uporabi proizvajalnih sredstev. Stroški zalog lahko vključujejo tudi prenose iz kapitala morebitnih dobičkov oziroma izgub iz naslova varovanja denarnega toka pred tveganjem ob nakupih zalog z uporabo tujih valut.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

Stroški sredstev, ki so prenesena iz bioloških sredstev, so izkazani po njihovi pošteni vrednosti, zmanjšani za ocenjene stroške v trenutku prenosa.

6.11. Oslabitev sredstev

6.11.1. Finančna sredstva

Skupina na datum poročanja oceni vrednost finančnega sredstva, da presodi, ali obstaja kako objektivno znamenje oslabitve sredstva.
Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva.
Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvirni veljavni obrestni meri. Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, namenjenim za prodajo, se izračuna glede na njegovo trenutno pošteno vrednost.
Pri pomembnih finančnih sredstvih se ocena oslabitve izvede posamično. Ocena oslabitve preostalih finančnih sredstev se izvede skupinsko glede na njihove skupne značilnosti pri izpostavljenosti tveganjem.
Vse izgube zaradi oslabitve skupina izkaže v poslovnem izidu obdobja. Morebitno nabrano izgubo v zvezi s finančnim sredstvom, ki je na razpolago za prodajo, ki je bila pripoznana neposredno v kapitalu, se prenese na poslovni izid.

Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je odpravo izgube zaradi oslabitve mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Pri finančnih sredstvih, izkazanih po odplačni vrednosti, in finančnih sredstvih, namenjenih za prodajo, ki so dolgovni inštrumenti, se odprava izgube zaradi oslabitve izkaže v poslovnem izidu. Finančna sredstva, namenjena za prodajo, ki so lastniški vrednostni papirji, skupina izkazuje neposredno v kapitalu.

6.11.2. Nefinančna sredstva

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev skupine razen bioloških sredstev, naložbenih nepremičnin zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum poročanja.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Denar ustvarjajoča enota je najmanjša skupina sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot) *sorazmerno* s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.
Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo.
Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa skupina izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih na datum bilance stanja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih skupina določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

6.11.3. Dolgoročna sredstva, razvrščena med sredstva, namenjena za prodajo

Dolgoročna sredstva (ali skupina za odtujitev, ki obsega sredstva in obveznosti), za katera se pričakuje, da bo njihova vrednost poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo, se razvrstijo med sredstva za prodajo. Neposredno pred razvrščanjem sredstva med sredstva za prodajo se izvede ponovna meritev sredstev (ali sestavnih delov ali skupine za odtujitev) v skladu z računovodskimi usmeritvami skupine. V skladu s tem se dolgoročno sredstvo (ali skupina za odtujitev) pripozna po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer tisti, ki je nižja. Izguba zaradi oslabitve skupine za odtujitev se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na skupino, nato pa na druga sredstva in obveznosti sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti, pri tem pa se izgube ne razporedi na zaloge, finančna sredstva, odložene terjatve za davek, sredstva v zvezi z zaslužki zaposlenih, naložbene nepremičnine in

biološka sredstva, ki jih je še naprej potrebno meriti skladno z računovodskimi usmeritvami skupine. Izgube zaradi oslabitve ob prerazvrstitvi sredstev med sredstva, namenjena za prodajo, in kasnejše izgube ob ponovnem merjenju se izkazujejo poslovnem izidu. Dobički se ne izkazujejo v višini, ki presega morebitne kumulativne izgube zaradi oslabitve.

6.12. Zaslužki zaposlenih

6.12.1. Drugi dolgoročni zaslužki zaposlenih – rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Čista obveznost Skupine, ki nastane v zvezi z dolgoročnimi zaslužki zaposlenih, je seštevek prihodnjih zaslužkov, ki so jih zaposleni pridobili v zameno za njihovo delo, ki ga opravijo v tekočem in prejšnjih obdobjih. Tako dobljeni znesek zaslužkov se diskontira, s čimer se določi njegova sedanja vrednost, in nato zmanjša za pošteno vrednost vseh povezanih sredstev. Diskontna stopnja je na datum poročanja evidentirani donos obveznic bonitetnega razreda AA, katerih zapadlost je približno enaka zapadlosti obveznosti Skupine. Izračun se izdela z uporabo metode predvidene pomembnosti enot. Morebitni aktuarski dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu v obdobju njihovega nastanka.

6.12.2. Kratkoročni zaslužki zaposlenih

Obveze za kratkoročne zaslužke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.
Obveznost se izkaže v višini, za katero se pričakuje plačilo v obliki premije, izplačljive v dvanajstih mesecih po preteku obdobja opravljanja dela, ali programa delitve dobička, če ima Skupina sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklega opravljanja dela zaposlene osebe in je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti.

6.13 Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Skupina rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

6.13.1. Garancije za izdelke in storitve

Rezervacija za garancije za izdelke in storitve se izkaže ob prodaji izdelkov ali storitev, za katere je garancija dana. Rezervacija se oblikuje na osnovi izvirnih podatkov o garanciji in ob presoji vseh možnih izidov glede na njihovo verjetnost.

6.13.2. Vzpostavitev v prvotno stanje

Skladno z objavljenimi okoljevarstvenimi usmeritvami skupine in ustreznimi zakonskimi določili se rezervacija za vzpostavitev v prvotno stanje zaradi onesnaženja tal pripozna takrat, ko pride do onesnaženja tal.

6.13.3. Kočljive pogodbe

Rezervacija za stroške kočljive pogodbe se pripozna, ko neizogibni stroški izpolnjevanja pogodbenih obveznosti po tej pogodbi presegajo pričakovane gospodarske koristi, ki jih je skupina deležna na osnovi pogodbe. Rezervacije se merijo po sedanji vrednosti pričakovanih

stroškov prekinitve pogodbe oziroma pričakovanih stroškov nadaljevanja pogodbenega razmerja, in sicer po nižji od obeh. Preden skupina oblikuje rezervacijo, izkaže morebitne izgube iz oslabitve vrednosti sredstev, ki so povezana s pogodbo.

6.14. Prihodki

6.14.1. Prihodki iz prodaje proizvodov

Prihodki iz prodaje proizvodov se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov in ko skupina preneha z nadaljnjim odločanjem o prodanih proizvodih.
Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji blaga se prenos praviloma izvede potem, ko je blago prispelo v kupčevo skladišče, vendar pa pri nekaterih mednarodnih pošiljkah do prenosa pride ob naložitvi blaga na transportno sredstvo.

6.14.2. Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončanosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončanosti se oceni s pregledom opravljenega dela.

6.14.3. Provizije

Ko Skupina v določenem poslu nastopa kot posrednik, se izkažejo prihodki v višini neto zneska provizije Skupine.

6.14.4. Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema. Podeljene vzpodbude v zvezi z najemom se pripoznajo kot sestavni del skupnih prihodkov od najemnin.

6.14.5. Državne podpore

Brezpogojno državno podporo, ki se nanaša na biološko sredstvo, je potrebno pripoznati kot prihodek, ko postane državna podpora izterljiva.
Vse ostale vrste državne podpore pa se v začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo Skupina podpore prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznavajo strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih le-te nadomestile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

6.14.6. Finančni najemi

Plačila iz naslova finančnega najema se pripoznavajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema. Prejete vzpodbude v zvezi z najemom se pripoznajo kot sestavni del skupnih odhodkov od najemnin.
Najmanjša vsota najemnin se razporedi med finančne odhodke in zmanjšanje neporavnanega dolga. Finančni odhodki se razporedijo na obdobja med trajanjem najema, da se dobi stalna obrestna mera za preostalo stanje dolga za vsako obdobje. Skupina pogojna plačila iz naslova

finančnega najema izkazuje v višini, ki jo določi tako, da ob prejemu potrditve o spremembi najemnine ponovno oceni vrednosti najmanjše vsote najemnin v preostalem obdobju.

Pogojna plačila iz naslova finančnega najema se izkažejo, ko pogojna obveznost ne obstaja več in ko je višina spremembe vrednosti finančnega najema znana, in sicer v višini, ki jo določi s ponovno oceno vrednosti najmanjše vsote najemnin v preostalem obdobju trajanja najema.

6.15. Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, pozitivne tečajne razlike in dobički od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.
Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, dividende od prednostnih delnic, ki so izkazane med obveznostmi, negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti.
Dobički in izgube iz tečajnih razlik se izkažejo v čistem znesku

6.16. Davek iz dobička

Davek iz dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek iz dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.
Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.
Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajo začasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Naslednje začasne razlike niso upoštevane: dobro ime v primeru, da ne gre za davčno priznan odhodek, začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti, ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček in razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti višini, za katero obstaja verjetnost, da ne bodo odpravljene v predvidljivi prihodnosti. Odloženi davek se izkaže v višini, v kateri se pričakuje, da ga bo potrebno plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.
Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

6.17. Čisti dobiček na delnico (EPS)

Skupina pri navadnih delnicah izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice in popravljeno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljeni dobiček delnice pa se izračunava s prilagoditvijo dobička oziroma izgube, ki pripada navadnim delničarjem, in tehtanega povprečnega števila navadnih delnic v poslovnem letu za učinek vseh popravljalnih možnostnih navadnih delnic, ki predstavljajo zamenljive obveznice in delniške opcije za zaposlene.

6.18. Poročanje po odsekih

Odsek je prepoznavni sestavni del skupine, ki se ukvarja s proizvodi ali storitvami (področni odsek) ali proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju (območni odsek) ter je predmet tveganj in donosov, drugačnih od tistih v drugih odsekih. Informacije po odsekih so izkazane po področnih in območnih odsekih Skupine. Poročanje Skupine po odsekih temelji na področnih odsekih. Področni odseki Skupine temeljijo na vodenju Skupine in njeni notranji strukturi poročanja. O območnih odsekih Skupina ne poroča, ker se dejavnost Skupine opravlja samo v Sloveniji.
Cene prenosov med odseki se merijo na čisti poslovni podlagi.
Poslovni izidi, sredstva in obveznosti po odsekih vsebujejo postavke, ki jih je mogoče pripisati neposredno odseku, kot tudi tiste, ki jih je mogoče utemeljeno razporediti na odsek. Nerazporejene postavke se večinoma nanašajo na: naložbe (razen naložbenih nepremičnin) in z njimi povezane prihodke, dana in prejeta posojila ter z njimi povezane odhodke, skupna sredstva (predvsem centrala družbe) in odhodki centrale ter terjatve in obveznosti za davek iz dobička.

Naložbe odseka v dolgoročna sredstva obsegajo celotne stroške, nastale v tekočem poslovnem letu iz naslova pridobitve opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev brez dobrega imena.

6.18.1. Področni odseki

Skupino sestavljajo naslednji ključni poslovni odseki:

- Prodaja in servisiranje vozil - Avtomerkur, d.d., Ljubljana,
- Trgovina na debelo - Unitex, d.d., Ljubljana, Uniteks zastopstva, d.o.o., Ljubljana,
- Poslovanje z nepremičninami in dajanje lastnih nepremičnin v najem – Unit-as nepremičnine, d.d., Ljubljana in Žima nepremičnine, d.d., Ljubljana,
- Prodaja naftnih derivatov – En Plus, d.o.o., Ljubljana,
- Storitve varovanja – Reditelj, d.o.o. in Skupina G7, Trzin,
- Drugo finančno posredništvo in dejavnost holdingov.

6.19. Novi standardi in pojasnila, ki še niso stopili v veljavo

Številni novi standardi, dopolnitve standardov in pojasnila za leto, ki se je končalo na dan 31. december 2008, še ne veljajo in jih Skupina pri pripravi uskupinjenih računovodskih izkazov ni upoštevala:

- MSRP 8 *Poslovni odseki* (v veljavi od 1. januarja 2009) v poročanje po odsekih uvaja t.i. “poslovodni pristop ”. MSRP 8, ki ga bo Skupina morala upoštevati pri pripravi

računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, določa razkritja o odsekih na podlagi internih poročil, ki jih bo redno preverjal glavni nosilec odločanja v Skupini (Chief Operating Decision Maker), da oceni poslovno uspešnost vsakega odseka in jim dodeli sredstva.

Skupina trenutno informacije o odsekih izkazuje po področnih odsekih (glej Pojasnilo št. 6.18.1.).

- Prenovljeni MRS 23 *Stroški izposojanja* (v veljavi od 1. januarja 2009) Prenovljeni standard ne dajejo več možnosti pripoznavanja stroškov izposojanja kot odhodkov in zahteva, da podjetje stroške izposojanja, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, usredstvi kot del nabavne vrednosti zadevnega sredstva.

  Prenovljeni MRS 23 bo Skupina morala pričeti uporabljati pri pripravi uskupinjenih računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, kar bo predstavljalo spremembo v računovodskih usmeritvah Skupine. Skladno s prehodnimi določbami bo Skupina prenovljeni MRS 23 uporabila pri tistih sredstvih, pri katerih se usredstvenje stroškov izposojanja prične na dan, ko sprememba stopi v veljavo ali pozneje.

- Dopolnila k MSRP 2 *Plačilo z delnicami* (v veljavi od 1. januarja 2009) Dopolnilo natančneje določa pojem odmerni pogoji in uvedba koncepta neodmernih (nezajamčenih) pogojev. Neodmerni pogoji se morajo odražati v pošteni vrednosti na dan podelitve, nezmožnost izpolnitve neodmernih pogojev pa se obravnava kot preklic.

  Dopolnila k MSRP 2 nimajo pomembnega vpliva na poslovanje Skupine, saj le-ta nima sistema ugodnosti v obliki deležev.

- Spremenjen MSRP 3 *Poslovne združitve* (v veljavi od 1. julija 2009) Obseg spremenjenega standarda je dopolnjen in definicija pojma ‘posel’ razširjen. Dopolnjen standard zajema tudi številne druge spremembe, med drugim:
  - vsi sestavni deli plačila, ki jih prenese prevzemnik so pripoznani in izmerjeni po pošteni vrednosti na datum prevzema, vključno zneski, katerih plačilo je odvisno od prihodnjih dogodkov.
  - naknadne spremembe zneskov, katerih plačilo je odvisno od prihodnjih dogodkov, se pripoznajo v poslovnem izidu.
  - Stroški prenosa, z izjemo stroškov izdaje delnic ter stroškov izdaje dolgovnega inštrumenta, se obravnavajo kot odhodek na dan nastanka.
  - Prevzemnik se lahko odloči, da bo neobvladujoč delež izmeril po pošteni vrednosti na datum prevzema (celotna vrednost goodwilla), ali po sorazmernem deležu poštene vrednosti opredeljivih sredstev in dolgov prevzetega

  Dopolnjen MSRP 3 za poslovanje Skupine ni pomemben, saj Skupina nima takšnih deležev v odvisnih družbah, na katere bi omenjeno dopolnilo lahko vplivalo.

- Dopolnila k MRS 1 *Predstavitev računovodskih izkazov* (v veljavi od 1. januarja 2009) Dopolnjen standard zahteva, da se podatki v računovodskih izkazih združijo na podlagi skupnih značilnosti ter uvaja ‘izkaz celotnega dobička’. Postavke stroškov in odhodkov, kot tudi sestavine ostalega celotnega dobička so prikazani bodisi v izkazu celotnega dobička (ki v enem samem izkazu zajema izkaz uspeha ter vse nelastniške spremembe v kapitalu), ali dveh ločenih izkazih (izkaz uspeha ter izkaz celotnega dobička).

Skupina bo za konsolidirane računovodske izkaze 2009 uporabila dva ločena izkaza.

- Dopolnilo k MRS 27, *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (v veljavi od 1. januarja 2009) Spremembe se nanašajo na ukinitev definicije "naložbena metoda" ki jo trenutno navaja MRS 27; namesto tega se vse dividende odvisnega podjetja, skupaj obvladovanega podjetja ali pridruženega podjetja pripoznajo kot prihodek v posameznih računovodskih izkazih naložbenika, ko se uveljavi pravica do izplačila dividende.
  Ker so priloženi računovodski izkazi konsolidirani oz. skupinski, dopolnila k MRS 27 niso pomembna.

  V posamičnih bo dopolnilo imelo vpliv, ker bodo dividende pripoznane že prej in ne šle ob izplačilu.

- Dopolnila k MRS 32 *Finančni instrumenti:razkrivanje*, in MRS 1, *Predstavitev računovodskih izkazov* (v veljavi od 1. januarja 2009)
  Dopolnila uvajajo izjemo od načela, ki se praviloma uporablja v sklopu MRS 32 v zvezi z razvrščanjem instrumentov kot lastniški kapital; sprememba namreč omogoča, da se določeni prodajljivi instrumenti, ki jih družba izda in običajno razvrsti kot obveznost, razvrstijo kot lastniški kapital, toda le če izpolnjujejo določene pogoje.

  Dopolnila za Skupino niso pomembna, saj v preteklosti nobena družba v Skupini ni izdala prodajljive instrumente

- OPMSRP 13 *Programi zvestobe kupcev* (v veljavi od 1. julija 2008) se nanaša na računovodstvo podjetij, ki izvajajo ali so drugače udeležena v programih zvestobe kupcev. Nanaša se na tiste programe zvestobe kupcev, v katerih ti pridobijo pravico do nagrade, kot na primer brezplačno ali cenovno ugodnejše blago ali storitve.

  Ne pričakujemo, da bo imel OPMSRP 13, ki ga bo Skupina morala upoštevati pri pripravi izkazov za poslovno leto 2009, vpliv na uskupinjene računovodske izkaze.

6.20. Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve Skupine in razčlenitve je v številnih primerih potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je Skupina določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti Skupine.

6.20.1. Opredmetena osnovna sredstva

Poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev iz poslovnih združitev je njihova tržna vrednost. Tržna vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v premišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction). Tržna vrednost naprav, opreme in inventarja temelji na ponujeni tržni ceni podobnih predmetov.

6.20.2. Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani bodoči vrednosti licenčnin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo potrebno. Poštena vrednost ostalih neopredmetenih sredstev se določi kot sedanja vrednost ocenjenih bodočih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz njihove uporabe in morebitne prodaje.

6.20.3. Naložbene nepremičnine

Zunanji, neodvisni cenilec, ki ima priznano in ustrezno poklicno usposobljenost ter nedavne izkušnje pri razmeščanju in razvrščanju naložbenih nepremičnin, kakršne so predmet vrednotenja, vsakih šest mesecev ovrednoti portfelj naložb v Skupini. Poštena vrednost temelji na tržni vrednosti, ki je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v premišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction).
Če ni mogoče določiti trenutnih cen na aktivnem trgu, se vrednost naložbene nepremičnine oceni s pomočjo skupne vrednosti pričakovanih denarnih tokov iz oddajanja nepremičnine v najem. Donos, ki odseva posebna tveganja, je vključen v izračun vrednosti nepremičnine na osnovi diskontiranih neto denarnih tokov na letni ravni.
Kjer je primerno, je pri vrednotenju potrebno upoštevati tudi tip najemnikov, ki so trenutno nastanjeni v naložbeni nepremičnini oziroma so nosilci obveznosti po najemni pogodbi ali pa bi v primeru oddaje v najem te nepremičnine najverjetneje postali njeni najemniki, in splošno sliko njihove kreditne sposobnosti, nadalje razporeditev obveznosti za vzdrževanje in zavarovanje nepremičnine med Skupino in najemnikom ter preostalo življenjsko dobo naložbene nepremičnine. Ko se ob pregledu ali obnovi najemne pogodbe pričakuje, da bo prišlo do naknadnih povečanj najemnine zaradi vrnitve v prvotno stanje, šteje, da so bila vsa obvestila in po potrebi tudi povratna obvestila posredovana v veljavni obliki in pravočasno.

6.20.4. Zaloge

Poštena vrednost zalog v poslovnih združitvah se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške dokončanja in prodaje ter primeren pribitek glede na količino dela, vloženega v dokončanje posla in prodajo zalog.

6.20.5. Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se določa glede na ponujeno nakupno ceno na datum poročanja. Poštena vrednost finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo se določa samo za potrebe poročanja.

6.20.6. Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev razen nedokončanih gradbenih del se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

6.20.7. Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti bodočih izplačil glavnice in obresti, diskontirani po tržni obrestni meri na datum poročanja. V zvezi z deležem obveznosti iz naslova zamenljivih obveznic se tržna obrestna mera določa s

primerjavo s podobnimi obveznostmi, ki jih ni mogoče zamenjati v kapital. Pri finančnih najemih se tržna obrestna mera določi s primerjavo s podobnimi najemnimi pogodbami.

6.21. Obvladovanje finančnega tveganja

Ob uporabi finančnih inštrumentov je Skupina izpostavljena naslednjim tveganjem:

- kreditno tveganje
- likvidnostno tveganje
- tržno tveganje.

Ta točka obravnava Skupino in njeno izpostavljenost posameznim omenjenim tveganjem, njene cilje, usmeritve in postopke za merjenje in obvladovanje tveganj, ter njeno ravnanje s kapitalom. Druga kvantitativna razkritja so zajeta v nadaljevanju pojasnil h konsolidiranim računovodskim izkazom.

Poslovodstvo je v celoti odgovorno za vzpostavitev okvirnega upravljanja Skupine s tveganji.

Usmeritve za upravljanje s tveganji so oblikovane z namenom opredeliti in analizirati tveganja, ki grozijo Skupini, na podlagi česar se določijo ustrezne omejitve in kontrole, ter spremljajo tveganja in upoštevanje omejitev. Usmeritve in sistemi upravljanja s tveganji se redno preverjajo in tako sproti posredujejo informacije o spremenjenih tržnih razmerah ter dejavnostih Skupine. Z izobraževanjem kot tudi s standardi in postopki upravljanja s tveganji si Skupina prizadeva razviti disciplinirano in konstruktivno okolje, v katerem se vsi zaposleni zavedajo svoje vloge in svojih obveznosti.

Nadzorni svet Družbe nadzira upravo pri zagotavljanju spoštovanja usmeritev in postopkov upravljanja s tveganji v Skupini ter presoja ustreznost okvirnega upravljanja s tveganji v zvezi s tveganji, s katerimi se Skupina sooča.

6.21.1. Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da bo Skupina utrpela finančno izgubo, če stranka ali pogodbenica vključena v pogodbo o finančnem inštrumentu, ne izpolni pogodbenih obveznosti. Kreditno tveganje nastane predvsem iz naslova terjatev Skupine do strank in naložbenih vrednostnic.

Poslovne in druge terjatve

Izpostavljenost Skupine kreditnemu tveganju je odvisna zlasti od značilnosti posameznih strank. Demografija baze strank Skupine, kot tudi plačilno tveganje z vidika panoge ali države, v kateri stranka posluje, nima tolikšnega vpliva na kreditno tveganje. Manj kot 5 odstotkov prihodkov Skupine je mogoče pripisati prodajnim poslom z eno samo stranko. Z geografskega vidika, koncentracija kreditnega tveganja ne obstaja.

Uprava in nadzorni svet obvladujoče družbe oblikujeta kreditno politiko, v skladu s katero se za vsako novo stranko izvede analiza njene kreditne sposobnosti, preden ji Skupina ponudi standardne pogoje plačila in dobave. Pregled Skupine zajema zunanje ocene, če obstajajo, v nekaterih primerih pa tudi reference banke. Nabavne omejitve – ki se določijo v obliki najvišjega odprtega zneska, ki ni predmet potrditve Odbora za upravljanje s tveganji - se vzpostavijo za vsako stranko posebej; te omejitve se preverjajo vsake tri mesece. Poslovanje

Skupine s stranko, ki ne izpolnjujejo normne kreditne sposobnosti, poteka le na osnovi predplačil.

Pri spremljanju kreditnega tveganja, so stranke razdeljene v skupine skladno z njihovimi kreditnimi značilnostmi, med drugim tudi glede na to ali gre za posamezno družbo ali skupino družb, za veleprodajo, maloprodajo ali končnega porabnika, glede na geografski položaj, panogo, starostno strukturo terjatev, dospelost, ter obstoj predhodnih finančnih težav. Poslovne in druge terjatve Skupine se nanašajo predvsem na stranke iz veleprodaje. Stranke, pri katerih je tveganje ocenjeno kot "visoko", se vnesejo v seznam strank, s katerimi je poslovanje omejeno, prihodnje prodaje pa se z dovoljenjem Odbora za upravljanje s tveganji izvedejo na podlagi predplačil.

Blago je prodano na način, da se zadrži lastništvo do njegovega popolnega plačila; tako ima Skupina v primeru neplačila blaga zavarovano terjatev. V zvezi s poslovnimi in drugimi terjatvami, Skupina ne zahteva varščine.

Skupina oblikuje popravek za vrednost oslabitve, ki predstavlja višino ocenjenih izgub iz naslova poslovnih in drugih terjatev ter naložb. Glavna elementa tega popravka sta posebni del izgube, ki se nanaša na posamezna pomembna tveganja, in skupni del izgube, ki se oblikuje za skupine podobnih sredstev zaradi izgub, ki so nastale a še niso opredeljene. Popravek za skupni znesek izgube se določi ob upoštevanju podatkov iz preteklosti, ki se nanašajo na statistiko plačila podobnih finančnih sredstev.

Naložbe
Skupina svojo izpostavljenost kreditnemu tveganju zmanjšuje z naložbenjem v likvidne vrednostnice pogodbenih strank, katerih kreditna sposobnost je ustrezna.

6.21.2. Likvidnostno tveganje
Likvidnostno tveganje je tveganje, da Skupina ne bo zmožna poravnati svojih finančnih obveznosti ob njihovi dospelosti. Najvišjo možno likvidnost Skupina zagotavlja tako, da ima vselej dovolj likvidnih sredstev za poravnanje svojih obveznosti v roku, in sicer v običajnih kot tudi stresnih okoliščinah, brez da bi nastale nesprejemljive izgube ali tveganje škodovati ugledu Skupine.

Vrednotenje proizvodov in storitev temelji na dejavnostih, ki Skupini pomaga pri spremljanju potreb po denarnih tokovih in optimiranju donosnosti naložb. Skupina tudi zagotavlja, da ima dovolj denarja (vlog na vpogled) za kritje poslovnih stroškov za dobo 60 dni, vključno za servisiranje finančnih obveznosti; slednje izključuje možne posledice izjemnih okoliščin, ki jih ni mogoče predvideti, kot npr. naravne katastrofe.
Prav tako ima Skupina odobren revolving kredit v višini 2 mio EUR; obrestna mera je mesečni EURIBOR + 2,2%

6.21.3. Tržno tveganje
Tržno tveganje je tveganje, da bodo spremembe v tržnih cenah, kot so devizni tečaji, obrestne mere in lastniški inštrumenti, vplivale na prihodke Skupine ali na vrednost finančnih inštrumentov. Cilj obvladovanja tržnega tveganja je obvladovanje in nadzor nad izpostavljenostjo tržnim tveganjem v razumnih mejah ob hkratni optimizaciji dobička.

Skupina trguje s finančnimi inštrumenti in prevzema finančne obveznosti, oboje s ciljem

obvladovanja tržnih tveganj. Vsi ti posli se izvajajo ob upoštevanju usmeritev odbora za obvladovanje tveganj. Da bi čim bolj zmanjšala nihanje poslovnega izida, si Skupina nenehno prizadeva za uporabo računovodskega obravnavanja za varovanje pred tveganjem.

Valutno tveganje
Skupina ni izpostavljena valutnemu tveganju, ker se vsa nabava, prodaja in večina finančnih transakcij (izjema so delnice hrvaških podjetij) izvede na EURO območju – v veliki večini v Sloveniji.

Tveganje spremembe obrestne mere
Skupina zagotavlja, da se posojila, pri katerih gre za izpostavljenost obrestnim tveganjem, obrestujejo po fiksni obrestni meri, oziroma po EURIBOR-ju.

6.22. Nakupi odvisnih družb in manjšinskih deležev

Dne 27.12.2007 so bili na skupščinah družb Unit-as nepremičnine, d.d., Žima nepremičnine, d.d., Unitex trgovina, d.d. in Napredek Bistrica, d.d., vse s sedežem na Šmartinski 152 v Ljubljani, sprejeti sklepi o iztisnitvi manjšinskih delničarjev družb. S tem je Hram Holding, d.d., kot večinski lastnik (preko 90% kapitala) omenjenih družb, postal edini (100%-ni) lastnik (skupaj s koncernsko povezanimi hčerinskimi družbami).
Tako je Hram Holding, d.d. pridobil naslednje delnice:

11.039 delnic družbe Unit-as nepremičnine, d.d.,
97 delnic družbe Žima nepremičnine, d.d.,
2.316 delnic družbe Unitex trgovina, d.d.,
1.330 delnic družbe Napredek Bistrica, d.d..

Dejanska transakcija oz. prenos lastništva je bila v poslovne knjige družbe zavedena na podlagi sklepov sodišča in KDD v februarju 2008.

Dodatno sta bila od manjšinskih družbenikov pridobljena še poslovna deleža v družbah Alpemetal, d.o.o., Ljubljana (0,59%) in Avtomerkur Vozila, d.o.o., Ljubljana (2,60%).

V letu 2008 je Skupina tudi dokapitalizirala tri družbe iz Skupine in sicer:

- Unitex, d.d., Ljubljana v višini 1.082 tisoč EUR,
- G7, d.o.o., Trzin v višini 2.500 tisoč EUR in
- En Plus, d.o.o., Ljubljana v višini 2.000 tisoč EUR.

Razlika med zneskom dokapitalizacij in dodatnih nakupov na eni, ter pridobljenim pripadajočim delom neto sredstev družb na drugi strani, je izkazana v kapitalu v višini -1.173 tisoč EUR.

6.23. Izkaz finančnega izida

Izkaz finančne izida je pripravljen po posredni metodi na podlagi postavk v bilancah stanja na dan 31.12.2008 in 31.12.2007, izkaza poslovnega izida za leto 2008 in dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev pritokov in odtokov.

7. Razčlenitve in pojasnila k računovodskim izkazom

7.1. Konsolidirana bilanca stanja

7.1.1. Opredmetena osnovna sredstva

(v 1.000 EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Zemljišča	816	816
Zgradbe	9.306	5.301
Druge naprave in oprema	3.968	3.155
Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	1.011	2.973
SKUPAJ	**15.101**	**12.245**

Tabela gibanja nepremičnin, naprav in opreme v letu 2008

(v 1.000 EUR)	**Zemljišča**	**Zgradbe**	**Druge naprave in oprema**	**OOS v gradnji in izdelavi**	**SKUPAJ**
Nabavna vrednost 31.12.2007	**816**	**5.563**	**3.781**	**2.973**	**13.133**
Nabava	0	6	1.096	3.456	4.558
Aktiviranje	0	4.405	1.012	-5.417	0
Odtujitve	0	0	-601	0	-601
Odpisi	0	0	-27	0	-27
Nabavna vrednost 31.12.2008	**816**	**9.974**	**5.261**	**1.012**	**17.063**
Popravek vrednosti 31.12.2007	**0**	**-262**	**-626**	**0**	**-888**
Amortizacija	0	-430	-798	0	-1.228
Aktiviranje	0	0	0	0	0
Odtujitve	0	0	104	0	104
Odpisi	0	23	27	0	50
Popravek vrednosti 31.12.2008	**0**	**-669**	**-1.293**	**0**	**-1.962**
Neodpisana vrednost 31.12.2007	**816**	**5.301**	**3.155**	**2.973**	**12.245**
Neodpisana vrednost 31.12.2008	**816**	**9.305**	**3.968**	**1.012**	**15.101**

Pridobitve v letu 2008 so v največji meri posledica izgradnje novih bencinskih servisov v okviru podjetja En Plus, d.o.o., Ljubljana

Tabela gibanja nepremičnin, naprav in opreme v letu 2007

(v 1.000 EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Druge naprave in oprema	OOS v gradnji in izdelavi	SKUPAJ
Nabavna vrednost 31.12.2006	**240**	**1.797**	**728**	**0**	**2.765**
Nabava	576	3.766	3.411	2.973	10.936
Odtujitve	0	0	-300	0	-300
Odpisi	0	0	-58	0	-59
Nabavna vrednost 31.12.2007	**816**	**5.563**	**3.781**	**2.973**	**13.342**
Popravek vrednosti 31.12.2006	**0**	**-113**	**-182**	**0**	**-294**
Amortizacija	0	-149	-523	0	-883
Odtujitve	0	0	46	0	46
Odpisi	0	0	33	0	34
Popravek vrednosti 31.12.2007	**0**	**-262**	**-626**	**0**	**-1.097**
Neodpisana vrednost 31.12.2006	**240**	**1.684**	**546**	**0**	**2.471**
Neodpisana vrednost 31.12.2007	**816**	**5.301**	**3.155**	**2.973**	**12.245**

7.1.2. Neopredmetena dolgoročna sredstva

(v 1.000 EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Dolgoročne premoženjske pravice	386	505
Dobro ime	4.738	14.035
Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	9	8
Druga neopredmetena sredstva	0	0
SKUPAJ	**5.133**	**14.548**

Tabela gibanja neopredmetenih dolgoročnih sredstev v letu 2008

(v 1.000 EUR)	Dolgoročne premoženjske pravice	Dobro ime	Dolgoročni odloženi stroški razvijanja	SKUPAJ
Nabavna vrednost 31.12.2007	**564**	**14.035**	**8**	**14.607**
Nabava	21	0	1	22
Odtujitve	0	0	0	0
Odpisi	-237	-9.297	0	-9.534
Nabavna vrednost 31.12.2008	**348**	**4.738**	**9**	**5.095**
Popravek vrednosti 31.12.2007	**-59**	**0**	**0**	**-59**
Amortizacija	-50	0	0	-50
Odtujitve	0	0	0	0
Odpisi	147	0	0	147
Popravek vrednosti 31.12.2008	**38**	**0**	**0**	**38**
Neodpisana vrednost 31.12.2007	**505**	**14.035**	**8**	**14.548**
Neodpisana vrednost 31.12.2008	**386**	**4.738**	**9**	**5.133**

Skupina je v poslovnem letu 2008 preverila dobro ime, ki je nastalo v letu 2007 ob nakupu večinskih deležev v družbi En Plus, d.o.o., Ljubljana in v skupini G7, Trzin. Izdelane so bile analize in projekcije bodočega poslovanja obeh poslovnih subjektov.

Zaradi poslovne izgube skupine G7, Trzin v letu 2008 v višini 3.038 tisoč EUR in negotove prihodnje gospodarske situacije v poslovnem okolju, v katerem skupina posluje, je bilo v celoti oslabljeno dobro ime, nastalo ob nakupu skupine G7, Trzin (9.297 tisoč EUR).

Izračun nadomestljive vrednosti denar ustvarjajoče enote En Plus, d.o.o., Ljubljana presega njegovo knjigovodsko vrednost, vključno z dobrim imenom, zato ni potrebe po slabitvi.

Tabela gibanja neopredmetenih dolgoročnih sredstev v letu 2007

(v 1.000 EUR)	**Dolgoročne premoženjske pravice**	**Dobro ime**	**Dolgoročni odloženi stroški razvijanja**	**SKUPAJ**
Nabavna vrednost 31.12.2006	**44**	**0**	**0**	**44**
Nabava	527	14.035	8	14.570
Odtujitve	-7			-7
Nabavna vrednost 31.12.2007	**564**	**14.035**	**8**	**14.607**
Popravek vrednosti 31.12.2006	**-14**	**0**	**0**	**-14**
Amortizacija	-52			-52
Odtujitve	7			7
Popravek vrednosti 31.12.2007	**-59**	**0**	**0**	**-59**
Neodpisana vrednost 31.12.2006	**30**	**0**	**0**	**30**
Neodpisana vrednost 31.12.2007	**505**	**14.035**	**8**	**14.548**

7.1.3. Naložbene nepremičnine

To so nepremičnine, ki jih podjetja iz Skupine ne uporabljajo za svojo poslovno dejavnost, ampak jih oddajajo v najem, oziroma pričakujejo porast njihove vrednosti. Glavnina dejanskih pridobitev je bila pred letom 2006.

Tabela gibanja naložbenih nepremičnin v letu 2008

(v 1.000 EUR)	**Zemljišča**	**Zgradbe**	**SKUPAJ**
Nabavna vrednost 31.12.2007	**3.736**	**481**	**4.217**
Nabava	17	0	17
Odtujitve	-17	0	-17
Odpisi	-51	0	-51
Nabavna vrednost 31.12.2008	**3.685**	**481**	**4.166**
Popravek vrednosti 31.12.2007	**0**	**-273**	**-273**
Amortizacija	0	-73	-73
Popravek vrednosti 31.12.2008	**0**	**-346**	**-346**
Neodpisana vrednost 31.12.2007	**3.736**	**208**	**3.945**
Neodpisana vrednost 31.12.2008	**3.685**	**135**	**3.820**

Z oddajanjem naložbenih nepremičnin v najem je skupina v letu 2008 ustvarila 240 tisoč EUR prihodkov. Stroški vzdrževanja naložbenih nepremičnin, ki jih skupina daje v najem, so v letu 2008 znašali 12 tisoč EUR.

Pričakovani prihodki od najemnin za dobo enega leta v prihodnje znašajo 250 tisoč EUR, za obdobje od dveh do petih let pa 1.000 tisoč EUR.

Pri prodaji dela zemljišča v letu 2008 pa je bilo realiziranih 52 tisoč EUR izgube.

Naložbene nepremičnine predstavljajo 27,4% vseh nepremičnin v skupini. Uprava Družbe v letu 2008 ni pridobila uradne cenitve poštenih vrednosti naložbenih nepremičnin, ocenjuje pa, da je poštena vrednost najmanj enaka njihovi knjigovodski vrednosti.

Tabela gibanja naložbenih nepremičnin v letu 2007

(v 1.000 EUR)	Zemljišča	Zgradbe	SKUPAJ
Nabavna vrednost 31.12.2006	**5.475**	**481**	**5.957**
Odtujitve	-1.739	0	-1.739
Nabavna vrednost 31.12.2007	**3.736**	**481**	**4.218**
Popravek vrednosti 31.12.2006	**0**	**-200**	**-200**
Amortizacija	0	-73	-73
Popravek vrednosti 31.12.2007	**0**	**-273**	**-273**
Neodpisana vrednost 31.12.2006	**5.475**	**282**	**5.757**
Neodpisana vrednost 31.12.2007	**3.736**	**209**	**3.945**

7.1.4 Dolgoročne finančne naložbe

(v 1.000 EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Dolgoročna posojila drugim	1.121	1.053
Naložbe razpoložljive za prodajo	5.180	9.772
Enote vzajemnih skladov	0	342
SKUPAJ	**6.301**	**11.167**

Dolgoročna posojila drugim predstavljajo dolgoročno dani posojili za kupnino za prodane delnice iz portfelja Skupine (1.065 tisoč EUR, obrestna mera 6-mesečni EURIBOR + 1,5%, rok vračila 31.12.2011), dolgoročne depozite poslovnim bankam (56 tisoč EUR).

Tabela gibanja drugih dolgoročnih finančnih naložb

(v 1.000 EUR)	**Naložbe razpoložljive za prodajo**	**Naložbe v pridružena podjetja**	**SKUPAJ**
Stanje 31.12.2006	**8.488**	**3.000**	**11.488**
Povečanje	3.991	0	3.991
Zmanjšanje - prodaja	-4.589	0	-4.589
Sprememba poštene vrednosti	2.224	0	2.224
Prenos v skupino	0	-3.000	-3.000
Stanje 31.12.2007	**10.114**	**0**	**10.114**
Povečanje	1.619	0	1.619
Zmanjšanje - prodaja	-3.746	0	-3.746
Sprememba poštene vrednosti	-2.807	0	-2.807
Stanje 31.12.2008	**5.180**	**0**	**5.180**

Tabela dolgoročnih danih posojil

(v 1.000 EUR)	
Stanje 31.12.2006	**1.022**
Povečanje	31
Stanje 31.12.2007	**1.053**
Povečanje	68
Stanje 31.12.2008	**1.121**

7.1.5 Odložene terjatve in obveznosti za davek

(v 1.000 EUR)	**Odložene terjatve za davek**	**Odložene obveznosti za davek**
Stanje 31.12.2006	**2.743**	**366**
Povečanje:		
vnos akumulirane davčne izgube (prek poslovnega izida)	290	0
prevrednotenje naložb (prek kapitala)	5	488
Zmanjšanje:		
zmanjšanje davčnega ščita (prek poslovnega izida)	-376	0
prevrednotenje naložb (prek kapitala)	-297	-55
Uskladitev z novo davčno stopnjo	-36	0
Stanje 31.12.2007	**2.329**	**799**
Povečanje:		
povečanje davčnega ščita (prek poslovnega izida)	229	
prevrednotenje naložb (prek poslovnega izida)	2.901	
prevrednotenje naložb (prek kapitala)	105	1
dodatne rezervacije za zaposlence (prek poslovnega izida)	13	
Zmanjšanje:		
zmanjšanje davčnega ščita (prek poslovnega izida)	-100	
prevrednotenje naložb (prek poslovnega izida)	-34	-159
prevrednotenje naložb (prek kapitala)	-40	-640
Stanje 31.12.2008	**5.403**	**1**

Odložene terjatve za davek

V letu 2008 so se povečale predvsem zaradi slabitve finančnih naložb, ki se vrednotijo po pošteni vrednosti.

Odložene obveznosti za davek

V letu 2008 so se zmanjšale zaradi istega razloga. Odpravljeni so bili v prejšnjih letih oblikovani pozitivni presežki iz prevrednotenja finančnih naložb.

7.1.6 Zaloge

(v 1.000 EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Material	742	718
Nedokončana proizvodnja	56	53
Proizvodi in trgovsko blago	2.090	1.999
SKUPAJ	**2.888**	**2.770**

7.1.7 Kratkoročna dana posojila

(v 1.000 EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Kratkoročna posojila drugim	1.758	3.199
Depoziti v poslovnih bankah	388	376
SKUPAJ	**2.146**	**3.575**

7.1.8 Poslovne in druge terjatve

(v 1.000 EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Do kupcev	7.807	7.110
Do drugih	1.284	1.798
Aktivne časovne razmejitve	238	636
SKUPAJ	**9.329**	**9.544**

Med poslovnimi terjatvami do drugih so v obeh prikazanih letih zavedene:

- kupnine za prodane vrednostne papirje,
- terjatve za vstopni davek na dodano vrednost,
- terjatve do državnih inštitucij,
- terjatve za dane predujme.

7.1.9. Kapital

Izdani kapital

Vpoklicani kapital sestavlja 4.346.667 navadnih imenskih kosovnih delnic obvladujoče družbe, istega razreda.

Rezerve

V letu 2008 se rezerve realno niso spreminjale.

Presežek iz prevrednotenja

Presežek iz prevrednotenja sestavlja spremembe poštene vrednosti naložb razpoložljivih za prodajo, zmanjšanih za ustrezni znesek odloženega davka.

Zadržani dobiček

Zmanjšuje ga del čiste izgube Skupine v letu 2008, učinki dokapitalizacij družb iz skupine in učinki popravkov kapitala ter spremenjene strukture lastništva konec leta 2008, glede na leto 2007. Povečujejo pa ga neto učinki dodatnih nakupov deležev določenih družb iz Skupine.

7.1.10. Čisti dobiček na delnico

	leto 2008	leto 2007
Izguba večinskih lastnikov poslovnega leta v 1.000 EUR	-10.393	130
Število izdanih delnic obvladujoče družbe	4.346.667	4.346.667
Dobiček na delnico v EUR	**-2,39**	**0,03**

V izračunu je za obe leti upoštevano število vseh izdanih delnic obvladujoče družbe. Vse delnice, ki ji je družba izdala so istega razreda, zato je kazalnik »popravljeni čisti dobiček na delnico« enak osnovnemu kazalniku.

7.1.11. Prejeta dolgoročna posojila

To je pet prejetih dolgoročnih posojil poslovnih bank in sicer:

5.721 tisoč EUR, obrestna mera 5,3%, rok vračila 30.06.2017,

132 tisoč EUR, obrestna mera 3 mesečni EURIBOR+1,1%, rok vračila 19.06.2011,

2.100 tisoč EUR, obrestna mera 3 mesečni EURIBOR+1,5%, rok vračila 27.02.2020,

2.777 tisoč EUR, obrestna mera mesečni EURIBOR+1,6%, rok vračila 20.11.2015,

947 tisoč EUR, obrestna mera 3 mesečni EURIBOR+1,5%, rok vračila 27.02.2020,

7.1.12. Dolgoročne rezervacije

Dolgoročne rezervacije v letu 2008 predstavljajo možne obveznosti Skupine iz naslova eventuelnih sodnih sporov (132 tisoč EUR) in rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade.

Izračun rezervacij za obveznosti do zaposlenih iz naslova odpravnin in jubilejnih nagrad temelji na aktuarskem izračunu, v katerem so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- v letu 2008 4,70-odstotna diskontna stopnja (v letu 2007 pa 5,85-odstotna), ki predstavlja harmonizirano donosnost dolgoročnih državnih obveznic v evroobmočju, (vir Evropska centralna banka);
- trenutno veljavne višine odpravnin in jubilejnih nagrad, kot so določene v internih aktih posameznih družb;
- fluktuacija zaposlenih, ki je odvisna predvsem od njihove starosti;
- smrtnost na osnovi zadnjih razpoložljivih tablic smrtnosti lokalne populacije;

Predpostavke odražajo dejansko stanje v času priprave aktuarskega izračuna. Izračun je bil narejen z uporabo projicirane enote. Za jubilejne nagrade in za odpravnine so nastali aktuarski primanjkljaji/presežki, ki so bili v izkazu poslovnega izida takoj pripoznani kot odhodki/prihodki.

7.1.13. Kratkoročne obveznosti

(v 1.000 EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Kratkoročna posojila od domačih bank	7.725	6.527
Kratkoročni del finančnih leasingov	499	625
Druga kratkoročna posojila	5.537	3.233
Obveznosti iz naslova iztisnitve manjšinskih delničarjev	57	0
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	5.909	6.348
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	5.034	3.191
Pasivne časovne razmejitve	395	260
SKUPAJ	**25.156**	**20.184**

V drugih kratkoročnih poslovnih obveznostih so zajete obveznosti do DDV in DDPO ter obračunane decembrske plače.

V kratkoročne pasivne časovne razmejitve so zavedeni vnaprej vračunani stroški.

7.1.14. Izpostavljenost in obvladovanje tveganj

Valutno tveganje

Valutno tveganje je tveganje, da bo vrednost finančnih instrumentov nihala zaradi spremembe deviznih tečajev.

Skupina ne uporablja finančnih instrumentov nominiranih v tujih valutah, če izvzamemo kratkoročne finančne naložbe v delnice hrvaških podjetij, ki predstavljajo manj kot 1% vseh sredstev, zato Skupina ni izpostavljena valutnemu tveganju.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje, da bo vrednost finančnega instrumenta nihala zaradi spremembe tržnih obrestnih mer.

Skupina plasira eventuelne presežke likvidnih sredstev predvsem v depozite pri domačih poslovnih bankah, pri katerih gre za fiksno obrestno mero. Podobno velja tudi za dana posojila drugim.

Izpostavljenost tveganju spremembe obrestne mere je bila naslednja:

v 1000 EUR	**2008**	**2007**
Instrumenti s stalno obrestno mero		
Finančna sredstva	2.030	3.511
Finančne obveznosti	-7.523	-3.859
	-5.493	**-348**
Instrumenti s spremenljivo obrestno mero		
Finančna sredstva	1.237	1.117
Finančne obveznosti	-17.156	-15.647
	-15.919	**-14.530**

Analiza občutljivosti denarnega toka za instrumente s spremenljivo obrestno mero
Znižanje (povečanje) obrestnih mer na dan poročanja za 100 baznih točk bi povečala (zmanjšala) poslovni izid za 159 tisoč EUR. Analiza predpostavlja, da vse druge spremenljivke, zlasti tečaji tujih valut, ostanejo konstantni. Za leto 2007 je bila opravljena analiza na isti podlagi, katere rezultat je -/+ 145 tisoč EUR.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da stranka, vključena v pogodbo o finančnem instrumentu, ne bo izpolnila obveznosti in bo družbi povzročila finančno izgubo.

Skupina plasira eventuelne presežke likvidnih sredstev predvsem v depozite pri domačih poslovnih bankah.

Knjigovodske vrednosti finančnih sredstev predstavlja največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju. Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan poročanja je bila:

	2008			2007		
v 1000 EUR	**Slovenija**	**tujina**	**skupaj**	**Slovenija**	**tujina**	**skupaj**
Dolgoročna sredstva						
Dolgoročno dana posojila	1.104		1.104	1.008		1.008
Dolgoročni depoziti bankam	17		17	45		45
Naložbe razpoložljive za prodajo	4.968	212	5.180	9.137	586	9.723
Enote vzajemnih skladov	0		0	342		342
Kratkoročna sredstva						
Kratkoročno dana posojila	1.759		1.759	3.199		3.199
Kratkoročni depoziti bankam	387		387	376		376
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	7.807		7.807	7.110		7.110
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	1.284		1.284	3.799		3.799
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	237		237	636		636

Analiza starosti terjatev do kupcev na dan poročanja:

	2008		2007	
v 1000 EUR	**bruto vrednost**	**oslabitev**	**bruto vrednost**	**oslabitev**
Še niso zapadle	3.475		4.218	
Zapadle do 30 dni	2.512		933	
Zapadle od 31 do 180 dni	969		1.091	
Zapadle od 181 dni do enega leta	1.014	-163	686	-581
Zapadle več kot eno leto	985	-985	3.026	-2.263
Skupaj	**8.955**	**-1.148**	**9.954**	**-2.844**

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da bo podjetje naletelo na težave pri zbiranju finančnih sredstev, potrebnih za izpolnitev finančnih obveznosti.

Skupina obvladuje likvidnostno tveganje s tem, da ima povprečno skoraj 20% sredstev med likvidnimi naložbami (bančni depoziti, tržni vrednostni papirji in terjatve).

V nadaljevanju je prikazana zapadlost finančnih obveznosti:

31. december 2008

v 1000 EUR	**Knjigovodska vrednost**	**Pogodbeni denarni tokovi**	**Do enega leta**	**1-2 leti**	**2-5 let**	**Več kot 5 let**
Neizvedene finančne obveznosti						
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	10.861	-15.437	-1.441	-1.755	-5.017	-7.117
Obveznosti dolgoročnega finančnega najema	259	-313	-24	-24	-265	0
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	7.725	-8.099	-8.099	0	0	0
Kratkoročne obveznosti finančnega najema	499	-536	-536	0	0	0
Druga kratkoročna posojila	5.537	-5.860	-5.860	0	0	0
Obveznosti iz naslova iztisnitve manjšinskih delničarjev	57	-57	-57	0	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	5.909	-5.909	-5.909	0	0	0
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	4.914	-4.914	-4.914	0	0	0

31. december 2007

v 1000 EUR	**Knjigovodska vrednost**	**Pogodbeni denarni tokovi**	**Do enega leta**	**1-2 leti**	**2-5 let**	**Več kot 5 let**
Neizvedene finančne obveznosti						
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	9.120	-13.177	-861	-861	-2.756	-8.699
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	15	-15	-10	-5	0	0
Obveznosti finančnega najema	394	-474	-44	-36	-394	0
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	6.527	-6.882	-6.882	0	0	0
Kratkoročne obveznosti finančnega najema	625	-672	-672	0	0	0
Druga kratkoročna posojila	3.109	-3.280	-3.280	0	0	0
Druge kratkoročne finančne obveznosti	3.734	-3.952	-3.952	0	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	6.348	-6.348	-6.348	0	0	0
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	3.191	-3.191	-3.191	0	0	0

7.1.15. Poštena vrednost

(v 1.000 EUR)	Knjigovodska vrednost 2008	Poštena vrednost 2008	Knjigovodska vrednost 2007	Poštena vrednost 2007
Zemljišča	816	816	816	816
Zgradbe	9.306	9.306	5.301	5.301
Druge naprave in oprema	3.968	3.968	3.155	3.155
Naložbene nepremičnine	3.820	3.820	3.945	3.945
Dolgoročna posojila drugim	1.121	1.121	1.053	1.053
Druge delnice in deleži	5.180	5.180	9.771	9.771
Enote vzajemnih skladov	0	0	342	342
Dolgoročna posojila od domačih bank	10.861	10.861	9.120	9.120
Zaloge	2.888	2.888	2.770	2.770
Poslovne terjatve do kupcev	7.807	7.807	7.110	7.110
Poslovne terjtve do drugih	1.284	1.284	1.799	1.799
Kratkoročna posojila od domačih bank	7.725	7.725	6.527	6.527
Druge kratkoročne finančne obveznosti	6.093	6.093	3.858	3.858
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	5.909	5.909	6.348	6.348
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	4.914	4.914	3.191	3.191
SKUPAJ	**71.692**	**71.692**	**65.106**	**65.106**

Ocenitev poštene vrednosti

- Delnice in deleži razpoložljivi za prodajo – če se z delnicami trguje na borzi, je osnova za izračun poštene vrednosti borzni tečaj na dan bilance stanja brez zmanjšanja za morebitne stroške transakcije. Ostali deleži, razpoložljivi za prodajo, so izkazani po nabavni vrednosti, oziroma po knjižni vrednosti, če je le-ta nižja od 80% naložbene vrednosti in je uprava obvladujoče družbe ocenila, da obstajajo vsebinski razlogi za slabitev te naložbe.
- Prejeta in dana posojila – poštena vrednost je izračunana na osnovi diskontiranega denarnega toka glavnice in obresti.
- Terjatve in obveznosti – kratkoročne terjatve in obveznosti so izkazane po knjigovodski vrednosti, ki se upošteva kot poštena vrednost.

7.2. Konsolidirani izkaz poslovnega izida

7.2.1. Območni in področni odseki

Skupino sestavljajo naslednji ključni področni poslovni odseki:

- Prodaja in servisiranje vozil - Avtomerkur, d.d., Ljubljana,
- Trgovina na debelo - Unitex, d.d., Ljubljana, Uniteks zastopstva, d.o.o., Ljubljana,
- Poslovanje z nepremičninami in dajanje lastnih nepremičnin v najem – Unit-as nepremičnine, d.d., Ljubljana in Žima nepremičnine, d.d., Ljubljana,

- Trgovina z naftnimi derivati, En Plus, d.o.o., Ljubljana,
- Storitve varovanja, skupina G7, Trzin in Reditelj, d.o.o., Trzin.

O območnih odsekih Skupina ne poroča, saj je geografska lokacija kupcev Slovenija, predvsem širša Ljubljanska regija.

Poročanje po področnih odsekih za leto 2008:

(v 1.000 EUR)	Prodaja in servisiranje vozil	Trgovina z naftnimi derivati	Storitve varovanja	Ostalo	SKUPAJ
Prihodki od prodaje	19.545	6.962	23.027	1.788	51.322
Poslovni izid	-85	-1.222	-10.780	214	-11.873
Sredstva	4.712	13.266	18.969	13.487	50.434
Investicije	691	3.403	448	16	4.558
Amortizacija	176	504	519	152	1.351
Obveznosti	3.794	8.341	19.489	5.372	36.996

Med prihodki od prodaje so vključeni prihodki od najemnin v višini 240 tisoč EUR. V letu 2007 so ti prihodki znašali 257 tisoč EUR.

Poročanje po področnih odsekih za leto 2007:

(v 1.000 EUR)	Prodaja in servisiranje vozil	Trgovina z naftnimi derivati	Storitve varovanja	Ostalo	SKUPAJ
Prihodki od prodaje	20.265	0	22.349	1.825	44.439
Poslovni izid	3	0	-1.026	1.168	145
Sredstva	4.312	11.209	16.936	28.804	61.261
Investicije	304	1.287	809	57	2.457
Amortizacija	162	0	488	147	797
Obveznosti	3.311	5.063	19.615	3.181	31.170

7.2.2. Proizvajalni stroški in neposredni poslovni stroški

(v 1.000 EUR)	leto 2008	leto 2007
Nabavna vrednost prodanih blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	26.943	21.041
Stroški storitev	6.021	5.217
Stroški dela	20.150	17.256
Amortizacija	1.228	724
Oslabitev terjatev do kupcev	328	716
Oslabitev vrednosti zalog	21	46
SKUPAJ	**54.691**	**45.000**

Stroški dela

(v 1.000 EUR)	leto 2008	leto 2007
Stroški plač	14.627	12.356
Stroški socialnih zavarovanj	2.394	1.988
Drugi stroški dela	3.129	2.912
SKUPAJ	**20.150**	**17.256**

Drugi stroški dela vključujejo regres za letni dopust, stroške prevoza na delo in prehrane, jubilejne nagrade ter davek na izplačane plače.

7.2.3. Drugi prihodki (iz poslovanja)

Sem spadajo v največji meri odprave rezervacij in drugi izredni prihodki (izterjane že odpisane terjatve).

7.2.4. Drugi odhodki (iz poslovanja)

Predstavljajo odhodke v zvezi s slabitvami poslovnih terjatev, taksami, nadomestili za uporabo stavbnih zemljišč in druge odhodke.

7.2.5. Prihodki iz financiranja

(v 1.000 EUR)	leto 2008	leto 2007
Dividende	230	109
Dobički pri prodajah naložb razpoložljivih za prodajo	844	1.571
Obresti iz danih posojil	168	193
Obresti iz poslovnih terjatev	311	128
SKUPAJ	**1.553**	**2.001**

7.2.6. Stroški financiranja

(v 1.000 EUR)	leto 2008	leto 2007
Oslabitev dobrega imena	9.297	0
Finančni odhodki iz slabitev in odpisov finančnih naložb	4.706	139
Obresti do bank	1.019	585
Obresti iz drugih finančnih obveznosti	217	176
Obresti iz poslovnih obveznosti	57	98
SKUPAJ	**15.296**	**998**

7.2.7. Davek od dobička

(v 1.000 EUR)	stopnja	leto 2008	stopnja	leto 2007
Dobiček pred obdavčitvijo		-14.795		386
Davek od dobička	22,00%	0	23,00%	89
Odloženi davki		3.043		-98
Nepripoznane davčne izgube	-0,81%	-120	60,05%	-232
Davek		2.923		-241

7.2.8. Davki

(v 1.000 EUR)	leto 2008	leto 2007
Odloženi davki	3.043	-98
Odhodki za davke	-120	-143
SKUPAJ	**2.923**	**-241**

7.3. Posli s povezanimi osebami

Povezane osebe vključujejo člane nadzornega sveta in uprave obvladujoče družbe ter njihove ožje družinske člane.

Omenjene osebe konec leta 2008 niso imele v lasti delnic obvladujoče družbe.

Prejemki skupin oseb v letu 2008

(v 1.000 EUR)	skupaj bruto prejemki
Direktor obvladujoče družbe	58
Člani nadzornih svetov obvladujoče in odvisnih družb	11
SKUPAJ	**69**

Prejemki direktorja obvladujoče družbe vključujejo plače, regres za letni dopust in povračila stroškov. Prejemki članov nadzornih svetov vključujejo prejemke za opravljanje funkcije v okviru nadzornega sveta.

Posojil navedenim skupinam oseb s strani Skupine v letu 2008 ni bilo danih.

7.4. Dogodki po datumu bilance stanja

Skladno s sklepom nadzornega sveta obvladujoče družbe z dne 22.12.2008, je bil za predsednika uprave družbe Hram Holding, d.d., Ljubljana, z dnem 01.01.2009 imenovan g. Jaroslav Žontar, rojen 15.02.1966, stanujoč Bratovševa ploščad 19, Ljubljana, za dobo pet let.

Dotedanji direktor družbe g. Sašo Tanko je bil z dnem 01.01.2009 imenovan za člana uprave družbe za dobo pet let.

Negativni trendi v makro okolju se bodo nadaljevali tudi v letu 2009. Skupina Hram Holding tekoče spremlja razmere v celotni ekonomiji in v posameznih družbah Skupine.

Z dodatnim optimiziranjem upravljanja posameznih družb pričakujemo, da bo poslovanje boljše kot v preteklem letu. Na kapitalskih trgih je po velikih padcih v začetku leta, visoka rast konec prvega četrtletja izničila vse padce v tem letu. Z zmernim optimizmom pričakujemo postopno izboljšanje razmer na finančnih trgih. Ocenjeni poslovni rezultati Skupine v prvem tromesečju leta 2009 so na nivoju pričakovanih.

7.5. Poročilo neodvisnega revizorja

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe HRAM HOLDING, finančna družba, d.d., Ljubljana

Revidirali smo priložene skupinske računovodske izkaze gospodarske družbe HRAM HOLDING, finančna družba, d.d., Ljubljana in njenih odvisnih družb (Skupina HRAM HOLDING), ki vključujejo skupinsko bilanco stanja na dan 31. decembra 2008, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz gibanja kapitala in skupinski izkaz finančnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost poslovodstva za skupinske računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh skupinskih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo skupinskih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša naloga je izraziti mnenje o teh skupinskih računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da skupinski računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v skupinskih računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v skupinskih računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj proučí revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem skupinskih računovodskih izkazov, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontrolirnnja skupine. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskeqa ocen poslovodstva, kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve skupinskih računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavitev finančnega stanja Skupine HRAM HOLDING na dan 31. decembra 2008 ter njenega poslovnega izida in finančnega izida za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi skupinskimi računovodskimi izkazi.

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Marjan Mahnič, univ. dipl. ekon.
pooblaščeni revizor
partner

Ljubljana, 17. april 2009

KPMG Slovenija, d.o.o.

Kazalo

1. Predstavitev skupine Hram Holding 47
2. Konsolidirana bilanca stanja 49
3. Konsolidirani izkaz poslovnega izida 50
4. Konsolidirani izkaz finančnega izida 51
5. Konsolidirani izkaz gibanja kapitala 53
6. Računovodske usmeritve 54
7. Razčlenitve in pojasnila k računovodskim izkazom 71
7.1. Konsolidirana bilanca stanja 71
7.2. Konsolidirani izkaz poslovnega izida 82
7.3. Posli s povezanimi osebami 85
7.4. Dogodki po datumu bilance stanja 86
7.5. Poročilo neodvisnega revizorja 87